Ljubljana, četrtek, 14. aprila 1949 — Poštnina plačana v gotovini — Leto X., štev. 88. — Posamezna številka 2 din

UREDNIŠTVO IN UPRAVA: LJUBLJANA, KNAFLJEVA ULICA ŠTEV. 5 TELEFON 55-22 DO 55-26

ROKOPISI SE NE VRAČAJO

IZHAJA VSAK DAN RAZEN PONEDELJKA

SLOVENSKI POROČEVALEC

INSERATNI ODDELEK LJUBLJANA TELEFON 38-32 38-33 POŠTNI ČEKOVNI RAČUN LJUBLJANA ŠTEV. 6-90601-1

OGLASI PO CENIKU

MESEČNA NAROČNINA 45 DIN

★ GLASILO OSVOBODILNE FRONTE SLOVENIJE ★

Odpravimo napake v gozdni proizvodnji, da bomo plan uspešno izpolnili

Prvo tromesečje letošnjega leta je za nami. Imeli smo izredno lepo zimo, kljub temu pa niso bile gozdarske naloge v državnem in nedržavnem sektorju tako opravljene, kakor bi morale biti.

Kar se nedržavnega sektorja tiče, je bilo na splošno opaziti, da so predsedniki krajevnih odborov in kmetijskih zadrug zelo slabo seznanjeni s planskimi nalogami in da ima s planom v nedržavnem sektorju v glavnem opraviti le lesni manipulant pri kmetijski zadrugi na vasi.

Oglejmo si nekatere okraje in kraje, kako izpolnjujejo planske naloge v gozdarstvu. V krajevnih odborih Dolenja vas in Rakitnica v okraju Kočevje, niso gozdni posestniki v prvih treh mesecih prav nič posekali, čeravno imajo plansko obveznost, da oddajo okrog 20.000 kub. metrov lesa.

V okraju Trebnje je šest krajev, ki so izpolnili plan preko 80%, dočim so pa kraji, kakor Moravče, kjer je plan izpolnjen komaj 10%, ali Češnjice, kjer so plan izpolnili šele 4%. Izrazit slab primer sečnje je krajevni odbor Veliki Gaber. Krajevni odbor Veliki Cirnik je plan izpolnil samo 10%, Sent Lovrenc za 15%.

V okraju Maribor-okolica, so na področju krajevnega odbora Spodnja Kungota v prvih treh mesecih plan 3-krat razdeljevali na posamezne posestnike, a do 25. marca niso posekali niti kubični meter, dočim pa je na drugi strani krajevni odbor Križe izpolnil 40% letnega plana sečnje.

V okraju Dravograd je zelo slab krajevni odbor Mislinje, kjer so izpolnili komaj 7% letnega plana in krajevni odbor Podgorje, kjer so izpolnili 16% letnega plana. Krajevni odbor Sent Andraž je izpolnil plan 11%, krajevni odbor Černiče pa 9%. Najboljši krajevni odbor v okraju Dravograd je Vuzenica, ki je izpolnil v prvem tromesečju 45% letnega plana.

V idrijskem okraju so v tem tromesečju najslabše izpolnili plan krajevni odbori Spodnja Hudinja 25%, Kladje 36%, Zakužje 36% in to v poseku in izdelavi. Najboljši krajevni odbori pa so Otalež, ki je plan za prvo četrtletje izpolnil 72%, Dole 80%, Trate 70%, Godoviče 73%.

V okraju Kranj so krajevni odbori Moravče, Kovor, Senčur izvršili 80% plana v nižinskih predelih.

Na območju okraja Jesenice so plan izpolnili: krajevni odbor Stara Fužina 5%, Lancovo 1%, Jesenice 4%, Kranjska gora 4%.

Okrajna poverjeništva za gozdarstvo in lesno industrijo in okrajni izvršni odbori bodo morali v drugem tromesečju posvečati več pažnje sečnji, obdelavi in spravilu lesa. Ustvariti si bodo morali točen pregled, kako posamezni krajevni odbori izpolnjujejo svoje planske naloge v gozdarstvu.

Državni sektor gozdarstva

V Sloveniji imamo več kakor 70 gozdnih uprav, ki spadajo pod 13 gozdnih gospodarstev. V prvem četrtletju je bil dan v državnem sektorju glavni poudarek sečnji bukove hlodovine, izdelavi pragov, drv, celuloze, jamskega lesa, istočasno pa tudi spravilu vseh prioritetnih gozdnih sortimentov. Plana bukove hlodovine državni sektor ni izpolnjeval kakor bi bilo treba. Tako je na primer direktor gozdnega gospodarstva Celje, znan kot strokovnjak ocenjeval neko manipulacijo na Ojstrici in ugotovil, da bo dala 12.000 kub. metrov bukove hlodovine, po komisijskem ogledu je bilo pa nato ugotovljeno, da jo je komaj četrtina. Žičnica na Ojstrici bi bila lahko zgrajena do 25. marca, ker pa malomarni direktor ni dodelil tesarjev in pomožnih delavcev žičničarjem ob pravem času, se je zgraditev žičnice zavlekla skoraj za tri tedne. S tem se bo zavlekel tudi prevoz bukove hlodovine po žičnici. Na območju gozdne uprave Kostanjevica so začeli popravljati cesto iz Ravne gore za prevoz bukovine šele na zahtevo ministrstva. Niti direktor gozdnega gospodarstva, niti upravitelj gozdne uprave nista imela toliko čuta odgovornosti, da bi pravočasno na lastno pobudo popravila cesto, čeprav je znano, da ima okraj Krško mnogo delovne sile. Na področju te gozdne uprave so tudi primeri, da so iz dobrega tehničnega lesa tesali pragove.

Posamezna gozdna gospodarstva, tako n. pr. Ljubljana, Slovenjgradec, Maribor, Kočevje in Ribnica niso pravilno razporedila tesačev. Direktorji omenjenih gozdnih gospodarstev so se izgovarjali, da tesači, ki težejo trame, ne znajo tesati pragov. Vsakemu gozdnemu delavcu pa je dobro znano, da se tesač preje nauči tesati pragove kakor trame in da se tesač, ki zna tesati trame, v nekaj dneh tudi lahko nauči tesati pragove. Jasno pa je, da se direktorji gozdnih gospodarstev in upravitelji niso dovolj trudili s tesači. Zaradi tega bodo morala gozdna gospodarstva in gozdne uprave delovno silo pravilnejše razporejati in razmeščati k izdelovanju tistih sortimentov, ki so na njihovem področju najvažnejši.

Spravilo in prevoz lesa

Večjo skrb je tudi treba posvečati prevozu lesa iz gozdov. Pred kratkim je izšla uredba o obveznih prevoznih storitvah v gozdarstvu in lesni industriji. Gozdna gospodarstva in gozdne uprave ter lesni odseki pri okrajnih zvezah kmetijskih zadrug bodo morali napraviti mesečne operativne plane prevozov. Okraji bodo pa predpisali kmetom, ki imajo vprežno živino, obveznost za prevažanje lesa. Jasno je, da je uredba zelo stroga in da jo bo treba dosledno izvajati, ker je treba les pravočasno spraviti iz gozdov na žage in železniške postaje. Oglejmo si, kako so v prvih 10 dneh aprila vozili na področju posameznih gozdnih gospodarstev.

Na področju gozdnega gospodarstva Bled je preko 1300 voznikov, v prvih dneh aprila jih je pa vozilo samo 90. Gozdno gospodarstvo Novo mesto ima po spisku 308 voznikov, vozilo jih je pa samo 55%. V Brežicah jih je vozilo samo 31, na področju gozdnega gospodarstva Maribor 34%, na področju gozdnega gospodarstva Slovenjgradec 27%, na področju gozdnega gospodarstva Ljubljana pa 28%. V prvih 10 dneh je za državni sektor vozilo povprečno samo 30% voznikov. Z vprežno živino, ki je v posameznih okrajih, bi pa lahko speljali ves les iz gozdov na železniške postaje.

Norme

Eno najvažnejših vprašanj za izpolnitev plana naše gozdne proizvodnje so pravilno postavljene norme, za katere se bomo morali v letošnjem letu na področju vseh gozdnih uprav ostro boriti. V gozdovih se že izvaja kategorizacija terena in norm. V gozdarstvu je pri poseku in izdelavi lesa normiranih povprečno 95% delovnih mest, pri nakladanju in prevozu pa povprečno 60% del. Kar se tiče osemurnih norm je treba omeniti, da jih dosega 75% delavstva. Teh norm v večini ne dosegajo v sledečih gozdnih gospodarstvih: Murska Sobota, Brežice, Slovenjgradec, Maribor in Celje. Realno postavljenih norm v gozdarstvu je približno 45 do 50%.

Nekateri upravitelji imajo zelo slab odnos do norm in do delovnih pogodb. Znano pa je, da mora gozdni upravitelj skleniti pogodbo z vsako delovno skupino za točno določeno količino lesa in vrsto sortimenta, ki ga bo ta skupina pripravila za vsak mesec posebej in da še mora držati pri sklepanju pogodb norm, ki jih predpisuje uredba o plačah in normah gozdnih delavcev.

Tako na primer malomaren upravitelj gozdne uprave Luče ni sklepal pogodb z delavci. V gozdni upravi v Jurkloštru so v januarju in februarju delali še v akordu. Na gozdni upravi Konjice je bilo ugotovljeno, da ima uprava sklenjene pogodbe samo s štirimi delavci od štiridesetih delovnih skupin, čeprav je tu upravitelj inženir, ki dobro ve kako se sklepajo pogodbe z delavci. Pri gozdni upravi Ptuj je v mesecu februarju doseglo in preseglo določeno mesečno normo le 6 delavcev od celotnega števila delavstva. Na gozdni upravi Crmošnjice je neka skupina presegla normo za 248%, iz česar je razvidno, da so norme precej prenizko postavljene. Pri gozdni upravi Marenberg pa je delovna skupina Jožeta Onug presegla normo od 118 do 250%.

Na največji gozdni upravi Črna imajo postavljenih normircev. Pri gozdni upravi Bled so norme zelo nizke, saj jih delavske skupine dosegajo do 273% (skupina Andreja Zorč). Pri analizi delovne sile in pregledu nagrajevanja je bilo ugotovljeno, da je okrog 40% vseh del pri gozdni upravi Bled plačanih po času. Upravitelj gozdne uprave Bled in direktor gozdne uprave imata malomaren odnos do normircev in do uvajanja ter revizije realnih norm. Na gozdni upravi Knežak so delavci dosegli normo do 275%.

Zelo slab odnos do normiranih del je imel gozdni upravitelj v Cerknici, kjer komisija za norme ni imela letos nobenega sestanka in so člani komisije po skupnem dogovoru komisijo ukinili in prešli k akordnemu delu. Gozdni upravitelji tudi niso pravilno zaposljevali normircev. Tako na primer na upravi Dravograd normirec dela v skladišču, na gozdni upravi Bistra je normirec administrator, v gozdni upravi Koprivnik je normirec lesni manipulant. Na upravi Vitanje so normirca uporabljali za vodjo pisarne.

Jasno je, da bodo morali vsi normirci, ki so postavljeni pri gozdnih upravah opravljati samo svoj posel. Istočasno se bodo morali gozdni upravitelji in direktorji neprimerno bolj brigati za norme. Tudi glavna direkcija in ministrstvo bosta nudila pomoč s stalno instruktažo in kontrolo pri uvajanju realnih norm in normiranju vseh del v gozdarstvu.

Delovna disciplina

Gozdne uprave se morajo v večji meri truditi, da se dvigne delovna disciplina med gozdnimi delavci. Zelo slaba delovna disciplina je na področju gozdnih uprav: Radgona, Lendava, Mokrice, Pišece in Luče.

Poživeti je treba tudi sindikalno, politično in kulturno delo med gozdnimi delavci. Gozdne uprave so še lansko leto dobile nalog, da so dolžne gozdnim delavcem redno dostavljati časopise po njihovi želji in izbiri. Potrebno je tudi da vsak logar in upravitelj, ki je količkaj aktivist, tolmači delavcem politične dogodke. Tudi sindikalni funkcionarji pri okrajnih strokovnih svetih imajo nalogo obiskovati gozdne skupine, da jih seznanijo s sindikalnopolitičnim delom. Le na ta način bodo kolektivi gozdnih delavcev vedeli, za kaj je potrebno izboljšati delovno disciplino in zakaj je treba letos napeti ves sile, da bo izpolnjen plan gozdne proizvodnje.

V drugem tromesečju je potrebno v gozdarstvu nadoknaditi tudi zaostanke prvega tromesečja. V aprilu in naslednjih mesecih bodo gozdnim upravam prišle na pomoč frontne brigade, ki bodo sodelovale pri sečnji, nakladanju in manipulaciji jamskega in celuloznega lesa. Potrebno bo, da bodo gozdne uprave zanje poskrbele primerne stanovanjske prostore, pripravile orodje, in da bodo posameznim brigadam dodelili dobre gozdne delavce, ki bodo brigade vodili pri delu. Pri tem bodo morale biti gozdne uprave v najtesnejših stikih z okrajnimi odbori OF.

M. Hace

Razmah zadružništva v ptujskem okraju je uspeh dela Osvobodilne fronte

V ptujskem okraju so po 1. januarju ustanovili 5 kmečkih obdelovalnih zadrug, ki imajo skupaj okrog 400 ha zemlje in 55 družin. Nove zadruge v Desterniku, Placerju, Grajeni, v Središču in v Trnčah. Največja po površini zemlje in po številu ljudi je zadruga v Grajeni. V vseh na novo ustanovljenih zadrugah so zadružniki pc večini mali kmetje in bivši viničarji Večjih in srednjih kmetov je le 10 družin. Kljub začetnim težavam, ki jih pogumno premagujejo, so že v vseh zadrugah uvedli brigadni način dela in postavili izkustvene norme. Rajonizaciji primerno so izdelali setvene plane, po katerih bodo sadili in sejali dosti okopavin in večje površine oljaric.

Ustanovili so 16 zadružnih ekonomij

V vsem okraju je na okrog 360 ha obstoječi površini 16 zadružnih ekonomij. Razen v Paradižu bodo na vseh ekonomijah redili tudi plemensko živino. V kolikor te niso imeli, jim jo je in prav tako tudi novim obdelovalnim zadrugam dodelila okrajna zveza kmetijskih zadrug. Največja in gospodarsko najboljša je ekonomija v Ormožu, kjer pridno izpolnjujejo gospodarski in setveni plan. Dobri sta tudi živinorejska ekonomija v Dobrini pri Zetalah in vinogradniška ekonomija v Paradižu. Na ekonomiji v Paradižu že pripravljajo teren za trsnico in matičnjak.

Bivši ekonomiji v Središču in Placerju sta se razvili v obdelovalni zadrugi. Ustanovitev obdelovalnih zadrug pripravljajo tudi v Gereči vasi in v Rogoznici. Izkušnje, ki jih pridobijo z delom na ekonomijah, pomagajo novim zadrugam preko začetnih težav. Nove ekonomije nameravajo ustanoviti čimprej v Narapljah, Obrežju in v Cvetkovcih.

Vse ekonomije imajo svoje gospodarske in setvene plane. Okrajna zveza jim je dodelila manjkajoča semena. Kot delovna sila so zaposleni na ekonomijah izključno samo mali kmetje in ljudje, ki doslej niso imeli svoje zemlje. Večji kmetje poskušajo ponekod zavirati delo zadružnih ekonomij predvsem zato, da bi obdržali delovno silo, svoje viničarje, hlapce in dekle, ki so se že odločili za boljši, socialistični sektor. Najbolj se pozna vpliv vaških bogatašev v upravnih odborih kmetijskih zadrug. Nekateri teh odborov so ali nedelavni ali pa celo hočejo zavirati delo zadružnih ekonomij. V Pleterjah je predsednik vaške kmetijske zadruge šel tako daleč, da je prvi zaoral na bivšem srenjskem zemljišču, ki je bilo predano ekonomiji. Po predsednikovem zgledu so se ravnali kmalu tudi drugi člani kmetijske zadruge, dosedanji posestniki zemljišč. Obdelovali so njive zadružne ekonomije, kakor da bi bile njihova last, dokler jim ni tega preprečila ljudska oblast.

Pravilno razumeta pomen in važnost zadružnih ekonomij upravna odbora kmetijskih zadrug v Ormožu in na Borlu, ki jim pridno pomagata. V več primerih je prisiljena voditi delo na ekonomijah okrajna zveza kmetijskih zadrug.

Množične organizacije se zavedajo, da je pospeševanje zadružništva ena njihovih glavnih nalog

Ljudska fronta je sestavila pred 3 tedni po vsem ptujskem okraju iz ljudi, ki so po politični zrelosti najbliže socialističnemu zadružništvu, posebne komisije. Te komisije vodijo v svojih vaseh študij o naprednem skupnem gospodarstvu in po študijskih urah razpravljajo s frontovci o zadružništvu v njihovih vaseh. Uspeh te na široko začete akcije za preobrazbo podeželja je vsak dan večji.

Že v sleherni vasi ptujskega okraja govori ljudstvo o obdelovalnih zadrugah z večjim zanimanjem kakor do pred kratkim. Vendar ponekod vaški aktivi množičnih organizacij tega zanimanja potem, ko so ga dosegli, ne znajo pravilno izkoristiti. Tako je bilo v Desterniku pripravljeno stopiti v zadrugo 30 družin, a se je to število največ zaradi premajhne budnosti Ljudske fronte zmanjšalo do ustanovitve na 11. Na Vurbergu so se zavezali frontovci, da bodo ustanovili obdelovalno zadrugo. okrog 25 družin je bilo že pripravljenih začeti skupno gospodarstvo. Ker pa Fronta tu ne dela dovolj živo, je ostalo doslej samo pri besedah in sklepi naprednih ljudi še niso uresničeni.

Kjer so dobri aktivisti, tam ima Osvobodilna fronta velik uspeh

Vaški odbor Ljudske fronte na Grajeni je najboljši v okraju. Lani so zgradili velik zadružni dom. Razen cementa so ves material zanj zbrali in izdelali doma. Letos so ustanovili obdelovalno zadrugo.

Vodja in organizator vsega dela Fronte v tem kraju je predsednica vaškega odbora organizacije Ljudmila Rubin. Ljudstvo ji je izkazalo svoje zaupanje tudi s tem, da jo je izbralo za delegatko za III. kongres Ljudske fronte Jugoslavije. Rubinova vodi vse delovne akcije in na vseh množičnih ter drugih sestankih prikazuje ljudem prednosti socialističnega gospodarstva.

V Trničah je delala Fronta za ustanovitev zadruge pod vodstvom predsednika Franca Greifa. Tudi v Placerju je osnovala zadrugo Fronta. Veliko zanimanje za novo zadružništvo v Gereči vasi in Markovcih je uspeh političnega dela frontovcev in Komunistične partije. Tudi organizacije v Turškem vrhu so storile svojo dolžnost. Ustanovitev zadruge ali ekonomije ovira tam samo to, da še ne vedo, če bodo ustanovili zadrugo ali ekonomijo. Na splošno bodo v Halozah zaradi manjše površine obdelovalne zemlje in zaradi nedovoljnega političnega dela zaenkrat bolj uspevale zadružne ekonomije kakor zadruge. Zato bodo množične organizacije še bolj pospešile ustanavljanje ekonomij in vključitev preostale delovne sile v industrijo.

Mladinska organizacija pomaga največ pri gradnji zadružnih domov, ki bodo središča novega življenja na vasi. Posebno se odlikuje leteča brigada. Nad 1000 mladincev se je v tekmovanju za IV. kongres LMS vpisalo v vaške kmetijske zadruge in so tu delovni člani.

M. S.

Sejmo sončnice in buče, da bomo imeli več olja

Za izpolnitev našega petletnega plana moramo izkoristiti vse možnosti in vire. Sonce nam ponuja svojo energijo — izrabimo jo! Zemlja čaka, da nam rodi — vrzimo seme vanjo! Mislimo na to, kaj nam manjka in kaj najbolj potrebujemo. Našemu delovnemu človeku je treba dati več maščob, da ohranimo in povečamo njegovo delovno zmogljivost. To bodi sedaj spomladi naša največja skrb, saj to naš delovni človek tudi po vsej pravici zasluži in terja od nas. Če se vse dni trudi po tovarnah, rudnikih in na drugih mestih za ustvarjanje novih dobrin, potrebnih nam vsem, da gradi socializem in boljše pogoje za življenje, mu moramo tudi mi nuditi tisto, kar potrebuje.

Ker je najbolj pereče vprašanje preskrbe z maščobami, moramo storiti vse, kar je v naših močeh, da to stanje izboljšamo. Kako bomo to napravili? Gojili bomo več oljnih rastlin, predvsem sončnic in buč, ker imamo s tema dvema rastlinama že dolgoletne izkušnje. Na Stajerskem že od nekdaj pridelujejo buče in tam je bilo prej precej obratov, ki so predelovali bučnice v jedilno olje. Manj smo pridelovali sončnic, ki dajo izvrstno olje. Ne vem, zakaj ne bi pridelovanju teh rastlin posvetili veliko več pozornosti, kakor smo jo do sedaj? Sončnice nam dajo poleg olja še izvrstne pogače za krepko krmo živine, a pri bučah lahko pokrmimo bučno meso prašičem in govedu, iz semena pa dobimo olje in izvrstne pogače. Dalje nam služi pepel iz stebel in listov sončnic kot dobro kalijevo gnojilo, katerega lahko uporabljamo zopet za gnojenje sončnic, ki rabijo mnogo kalija. Za pridelovanje teh dveh rastlin bomo še vedno našli dovolj prostora na svojem posestvu, treba je le malo dobre volje.

Sončnice niso prav preveč občutljive za mraz, zato jih lahko sejemo že takoj sedaj, s setvijo buč pa moramo počakati do druge polovice meseca maja, ko se ozračje že primerno ogreje. Sončnice uspevajo sicer bolje na bolj vlažni zemlji, vendar jih lahko pridelujemo tudi na razmeroma bolj suhi zemlji, ker oskrbujejo korenine rastlino z vodo globoko iz zemlje. Kar se zemlje tiče, je za sončnice res najboljša rahla in globoka humozna zemlja, pa tudi na vsaki drugi zemlji dajo dober pridelek, če je le dovolj gnojna. Sončnice prav dobro uspevajo tudi na Ljubljanskem barju, kjer stoji talna voda navadno precej visoko.

Za sončnice ni priporočljivo direktno gnojenje s hlevskim gnojem, kakor tudi ne gnojenje s prevelikimi količinami dušikovih umetnih gnojil, ker se preveč razvijejo stebla in listi, manj pa cvetni koši. Dober pridelek pa dosežemo, če gnojimo s kalijem in fosforjem, kar je posebno važno na barski in lahki peščeni zemlji, ki imata teh dveh hranilnih snovi bolj malo. Če gnojimo sončnicam z lesnim pepelom, ni treba dodajati še umetno kalijevo gnojilo, ker je že v pepelu dovolj kalija.

Da pa zemlje enostransko ne izčrpamo, ne smemo gojiti sončnic stalno na istem mestu. Kolobar si uredimo tako, da se sončnice povrnejo šele po šestih letih na staro mesto.

Sončnice sejemo v vrste 45—70 cm narazen, a v vrsti morajo biti rastline oddaljene 60 cm druga od druge. Tako morajo biti razporejene rastline na njivi potem, ko smo jih v vrstah razredčili, sejali pa smo v vrstah seveda gosteje. Mlade rastline po potrebi večkrat okopavamo, osipanje pa ni potrebno.

Nekaj pa je za gojitev sončnic izredno važno. Sončnice dajo dober pridelek in lepo zrnje le takrat, kadar imajo samo en dobro razvit cvet na vrhu. Zato moramo vse stranske cvetne nastavke potrgati. Če tega ne storimo, imamo sicer na rastlini mnogo cvetnih košev, ki so pa majhni in je v njih le slabo razvito in gluho seme.

Prav tako važna rastlina, ki nam daje oljno seme, so tudi buče. Buč imamo več vrst in oblik. Nekatere gojimo za krmo, druge za okras. Pri tem ne upoštevamo tistih buč, ki jih gojimo kot zelenjavo za ljudsko prehrano, ker jih porabimo še nezrele in od njih ne dobimo oljnega semena. Za pridobivanje olja pa je uporabno vsako zrelo bučno seme. Nekoliko slabše je edino seme tistih bučnih sort, ki imajo zrnje z debelo lusko in v katerem je zato precej manj olja.

Buče sejemo z uspehom, prav tako kakor sončnice, le na sončnih in primerno vlažnih legah. Zemlja mora biti rahla in srednje težka, ter mora imeti zadosti humusa in hranilnih snovi. Ker so na kompostu v največji meri dani ti pogoji, vidimo, da na njem rastejo buče zelo bujno. Tudi na peščenih tleh lahko še s pridom pridelujemo buče, če zemljo dobro pognojimo s hlevskim gnojem.

Hlevski gnoj raztrosimo že jeseni. Spomladi lahko gnojimo bučam še z umetnimi gnojili: z amonijevim sulfatom, s superfosfatom in s kalijevo soljo. Cilski soliter ni primerno gnojilo za buče, katerim sploh ne smemo preveč gnojiti z dušikom zaradi prebujne rasti listov in stebel na škodo plodov. Če obilno gnojimo z dušikom, postane tudi bučno meso zelo krhko in se dosti hitreje kvari. Zelo prija bučam tudi gnojnica, katero razvozimo vsaj 14 dni prej, preden buče sejemo.

Buče sejemo navadno med koruzo in krompir in zato tudi zemljo obdelujemo za vse tri rastline enako.

Najboljši pridelek dobimo od dve leti starega semena, kali pa seme celo do 5 in do 8 let. Od enoletnega semena dobimo sicer lepe rastline, ki tudi dobro cveto, toda ne razvijejo dovolj plodov. Kaljenje bučnega semena pospešimo, če seme pred setvijo namakamo 24 ur v mlačni vodi. Buče okopavamo prav tako kot sončnice, za razliko od njih pa mlade rastline tudi osipamo, da dajo večji pridelek.

Ko buče dozorijo, kar spoznamo po tem, da se večina listja posuši in da pri trkanju donijo kakor prazen sod, jih odrežemo in pustimo še par dni na njivi na soncu. Z bučnim mesom krmimo prašiče in govedo, semenke pa skrbno zbiramo, na soncu posušimo in nato shranimo. Krmljenje s semenom, ki je bogato na olju, bi bila zgolj velika in nepotrebna potrata, saj proizvaja žival svojo tolščo iz škrobne in beljakovinaste hrane in ne iz tolšč. Zato zberimo in oddajmo vse seme našim oljarnam, da ga predelajo v jedilno olje. To olje bo povečalo naše oljne zaloge in tako tudi znatno pripomoglo k zboljšani preskrbi delovnega ljudstva. To je ena od poti, ki lahko z domačimi, lokalnimi viri izdatno pomaga pri reševanju problema pomanjkanja maščob. Ne oklevajmo, kajti nujnost nam to narekuje in ukazuje!

Inž. Ivo Kranjc

Sijajni uspehi frontnih brigad v gozdarski proizvodnji

Na gozdnih delovnih mestih v Bosni in Hercegovini je vsak dan več frontnih brigad. Tretji dan dela je bilo v vseh podjetjih lesne industrije že 28 tisoč 867 frontovcev. Nekatera podjetja so že presegla svoje plane za vključitev nove delovne sile, n. pr. »Jahorina« iz Sarajeva, »Vrbas« iz Banjaluke, »Una« iz Bosanske Krupe itd. O delu brigad na posameznih delovnih mestih pošiljajo vsak dan poročila glavnemu štabu o doseženih uspehih, naraščanja delovne sile, delovnemu učinku in drugih problemih v zvezi s stanovanji, prehrano in sprejemanjem delavcev. Dela napredujejo zelo dobro, pa tudi tekmovanje je vedno bolj živahno. Posamezniki, brigade in delovna mesta tekmujejo med seboj za izpolnitev in prekoračenje postavljenih norm. Pokazale so se že najboljše brigade in najboljši brigadirji. Kasindolska brigada v Sokolcu stalno presega normo. V podjetju »Janj« v Donjem Vakufu so planske naloge prvih dni popolnoma izpolnili. V Sebešcih je izpolnila kruševska brigada svoj dnevni proizvodni plan s 147 %.

Najboljše uspehe pri dosedanjem tekmovanju so dosegle frontne brigade v podjetju lesne industrije »Krivaja« v Zavidovičih. 6071 brigadirjev tekmuje za prekoračenje dnevnih norm. Njihovi napori niso bili zaman. Prva maglajska brigada s 74 brigadirji je pripravila 225 m³ bukovih panjev, čeprav je bila njena dnevna norma 180 panjev. IV. maglajska brigada s 36 brigadirji je pripravila 108 panjev.

Pri gozdnih delih bo v 25.000 frontovcev

15. aprila se bo začela velika delovna akcija Ljudske fronte Hrvatske. Pri gozdnih delih v gozdnem gospodarstvu bo pomagalo delavcem 25.000 frontovcev s 6000 vpregami.

Ta akcija Ljudske fronte Hrvatske ima velik pomen. Zaradi pomanjkanja delovne sile plan eksploatacije gozdov na ozemlju Ljudske republike Hrvatske lansko leto ni bil izpolnjen. Po podatkih je za gozdna dela primanjkovalo 37 % delovne sile. Letos je vprašanje delovne sile še bolj pereče, ker je gospodarski plan za 40 % večji.

Da bi bilo to vprašanje čim bolje rešeno, se je Ljudska fronta Hrvatske v začetku aprila zavezala. da bodo od 15 aprila dalje delale brigade Ljudske fronte po mesec dni, vprege pa bodo izmenjavali vsakih deset dni. Osnovna naloga gozdnih gospodarstev bo v tem, da usposobijo čim večje število članov brigad za delavce lesne industrije, ki bodo potem pri tem delu tudi ostali

LR Hrvatski pomagalo s 6000 vpregami

Priprave za to akcijo so se začele 7. aprila. Napravili so delovni načrt, skrb za namestitev brigad pa je prevzelo ministrstvo lesne industrije. — Ministrstvo za trgovino in preskrbo je poskrbelo za vse brigadirje hrano in orodje, ministrstvo za lokalni promet pa potrebno število kamionov za prevažanje hrane in materiala.

Za zdravstveno stanje in za higieno bo skrbelo ministrstvo za zdravstvo Ljudske republike Hrvatske. Ministrstvo za ljudsko zdravstvo bo poslalo na teren 100 medicincev.

Tekmovanje v čast 30. obletnice KPJ

V čast 30 obletnice naše KPJ napoveduje Fronta IV. rajona Ljubljane za dneve 20. in 21. t. m. dvodnevno tekmovanje vsem rajonom mesta Ljubljane v naslednjih dveh točkah: a) število prostovoljcev na gradiliščih; b) število opravljenih ur.

Včeraj so bili pokopani v skupnem grobu pri Sv. Urhu pri Ljubljani posmrtni ostanki borcev IV. bataljona Cankarjeve brigade

Včeraj dopoldne so pripeljali iz Novega mesta posmrtne ostanke 64 borcev IV. bataljona Cankarjeve brigade. ki so padli na Javorici 1944. leta v boju z okupatorji in domobranci. Popoldne pa je bil pri Sv. Urhu pri Ljubljani slovesen pokop padlih borcev.

Nad grobnico junakov pri Sv. Urhu so bile razporejene rakve mrtvih borcev za svobodo. Ob njih je stala častna straža vojakov, Od blizu in od daleč se je zbralo preko 3000 ljudi, v zadnjo počastitev mrtvih junakov. Prišli so svojci padlih, prišli so delavci iz tovarn, prišli so kmetje z Javorice in okoliških vasi, ki so poznali hrabre borce, prišli so njihovi živi tovariši iz Cankarjeve brigade, številni frontovci, iz bližnjih vasi pa vsa šolska mladina. Vojaška godba je zaigrala himno in žalostinko, pevci iz Vevč pa so zapeli pesem »Žrtvam«. Pionirji iz Sostra so recitirali pesmi »Materi partizanac« in »Sredi naše vasi«. V imenu Jugoslovanske armade se je poslovil od padlih borcev major tov. Volčič. Tovariša Maček in Tekavec pa sta se poslovila od mrtvih junakov v imenu Zveze borcev. Vsi trije govorniki so poudarili pomen in smisel žrtev v narodnoosvobodilni vojni, in pokazali na oporoko, ki so jo nam zapustili v spomin in opomin. Ko so se v imenu vojske in v imenu borcev poslavljali od posmrtnih ostankov 64 borcev, so jim obljubili, da bodo ostali zvesti ciljem, za katere so dali svoje življenje.

Po končanih govorih in recitacijah je vojaška godba zaigrala žalostinko, zastopniki Zveze borcev, frontnih organizacij in mladine pa so dali vence na krste posmrtnih ostankov borcev IV. bataljona Cankarjeve brigade, katere so položili v grobnico njihovih tovarišev — junakov iz narodnoosvobodilne borbe.

Napad Informbiroja na našo državo je dal vojnim hujskačem v roke strašno orožje proti glavnim silam miru

Iz govora dr. Aleša Beblerja na tretjem kongresu Ljudske fronte Jugoslavije v Beogradu

Beograd, 11. aprila. Na III. kongresu Ljudske fronte je govoril tov. Aleš Bebler, ki je v svojem govoru med drugim izjavil:

»Vsi pošteni in napredni ljudje spremljajo z velikanskim zanimanjem naše napore in naše zmage. Toda tudi nepošteni ljudje nam posvečajo veliko pozornosti. Seveda ne bi škodovalo, če bi bilo take »pozornosti« manj, toda oni imajo svoje račune. Kakšne račune ima, n. pr. reakcionarni svetovni tisk, ki piše o nas več kot o kateri koli drugi državi? Njegove račune popolnoma odkrivajo teme, ki so jim najbolj priljubljene. Prva tema je, kako nam je težko, koliko slabih točk ima naš »režim«, kako je preskrba slaba, petletka v nevarnosti, kako strašno pritiskajo na nas, kako nas ljudske demokracije blokirajo, kako se Albanija oborožuje z ruskim orožjem proti nam, kako so se pojavili gverilci v Makedoniji in Črni gori, danes pa ste slišali, da tudi v Istri, kako pripravlja ZSSR nove »ukrepe« proti nam itd.

Ta tema jasno kaže že sama po sebi svoj cilj: Zastrašiti naše ljudstvo, prikazati položaj Jugoslavije za nevzdržen, za tak, da mora Jugoslavija kapitulirati pred imperialisti.

Druga tema: Kako se pripravljamo, da prestopimo, ali da smo že prešli v imperialistični tabor, kako se maršal Tito sestaja z Američani na Brionih ali celo na Malti. Kako se pripravlja sestanek Kardelj — Caldaris — Sadak, kako so v teku tajni razgovori z atensko vlado v Solunu, kako si ZDA in Jugoslavija med seboj pošiljata strateški material, kako je Jugoslavija zaprla grško mejo z bodečo žico itd. itd.

To drugo temo tako obravnavajo, da očividno ni razlog samo v tem, da bi napravili senzacijo, ampak očividno iščejo, da bi vplivali na neobveščene demokratično usmerjene množice. Seveda, če bi take vesti prinašali samo tisti, ki jih izdelujejo, to je razni »Ultimissime«, »Daily Mail«, »Džumherietu« in »Etnikos Kiriksu«, potem ne bi nihče verjel tem vestem. Toda za te vesti so se našli odjemalci v demokratičnih vrstah. Časopisi nekaterih komunističnih partij tako na zahodu kakor tudi na vzhodu ponatiskujejo vse ali skoraj vse vesti take vrste.

Izdelovanje takih vesti se je pokazalo kot donosni posel. Zato se zadnji čas z njim ne pečajo več samo reakcionarni novinarski pisuni, ampak tudi politični pokvarjenci, kakršen je minister atenske vlade Konstantin Caldaris, kot ste lahko brali pred nekaj dnevi v našem tisku. On nas je s svojimi izjavami odkrito izzival.

Da je uporabil to metodo od politikov najprej prav član atenske vlade, seveda ni naključje. Ni vlade, ki bi se tako otroško veselila položaja, ki je nastal zaradi informbirojevskega napada na Jugoslavijo in ki bi si tako razbijala glavo, kako bi izvlekla iz tega položaja čim večjo korist. Seveda je v interesu te vlade, da bi bila naša nesloga čim globlja in dolgotrajnejša. Seveda je v njenem interesu, da bi grške demokratične množice verjele v dozdevno »izdajo« jugoslovanske vlade nad pravično demokratično stvarjo, da bi te množice, zlasti pa demokratično armado, demoralizirali.

Ti in taki računi reakcije so torej razumljivi.

Toda kje je račun tistih ljudi v demokratičnem in socialističnem taboru, ki sprejemajo, ponatiskujejo in uporabljajo prozorne izmišljotine reakcionarjev? Očividno je tudi tu neki račun. Očividno je, da hočejo ti ljudje »dokazati«, da so imeli prav, ko so sprejeli resolucijo Informbiroja, s čimer pa povzročajo svetovnemu gibanju, se pravi tudi sebi neizmerno škodo.

Imperialistične sile se oborožujejo in ustvarjajo pakt za paktom, pri čemer groze z uporabo sile vedno, kjer in kadar mislijo, da je to potrebno, ne glede na Združene narode. To je torej v prvi vrsti zastraševanje, ali bolje pritisk z zastraševanjem, seveda povezan s politiko dejanskega sistematičnega vmešavanja v notranje zadeve številnih narodov. Ta politika je že dovedla do več lokalnih vojn, lahko pa privede na koncu do nove svetovne vojne. Sile miru in demokracije se upirajo tej politiki. Preprečile so številne načrte svetovne reakcije, toda pred temi miroljubnimi silami je še težka borba in prav imajo tisti, ki mislijo, da je mir v nevarnosti.

Sedaj pa pomislite, tovariši, kakšen pomen ima v tej borbi napad Informbiroja na našo državo. Ni samo razdružil fronte miru na zelo občutljivi točki, ampak je dal vojnim hujskačem v roke strašne dokaze proti glavni sili miru proti Sovjetski zvezi.

Skoda za našo splošno stvar, za stvar demokracije in za stvar miru je tolikšna in tako očividna, da bi se morali tisti, ki so jo povzročili in jo še povzročajo, globoko zamisliti nad tem, kar so storili in kar delajo, ter napraviti na podlagi tega pravilne zaključke.«

Zasedanje Generalne skupščine OZN

Stališče ZSSR do usode italijanskih kolonij

Gromiko očita zahodnim velesilam, da hočejo izkoristiti bivše italijanske kolonije za svoja strateška oporišča

New York, 13. aprila (Tass) Na seji političnega komiteja Generalne skupščine dne 9. aprila je šef sovjetske delegacije **Gromiko** med nadaljevanjem razprave o bivših italijanskih kolonijah v Afriki obrazložil stališče delegacije ZSSR ter opozoril na prave cilje ZDA, Velike Britanije in Francije pri zavlačevanju rešitve tega vprašanja. Poudaril je, da si Velika Britanija, ZDA in Francija še vedno z vsemi silami prizadevajo, da bi obdržale italijanske kolonije in izkoriščale kot vojaško strateška oporišča za uresničenje napadalnih načrtov, ki se kažejo v sklepanju različnih vojaških in političnih blokov, naperjenih proti ZSSR in državam ljudske demokracije. Gromiko je poudaril, da hočejo te države s svojo politiko ovekovečiti kolonialno zatiranje v bivših italijanskih kolonijah, in je navedel obsežno dokumentarno gradivo, ki dokazuje, da pomenita britanska in francoska vojaška uprava v teh deželah za domače prebivalstvo obubožanje, lakoto in strah pred samovoljo kolonialnih oblasti. Šef sovjetske delegacije Gromiko je prebral nato predlog vlade ZSSR za bivše italijanske kolonije, ki se glasi:

»Libija mora postati neodvisna po preteku 10 let. Ves ta čas jo morajo upravljati v skladu s sporazumom o skrbništvu Organizacije Združenih narodov. Po tem sporazumu je treba določiti administratorja, ki bo imel popolno izvršeno oblast. Administratorja bo imenoval skrbniški svet OZN in bo njemu odgovoren. Administrator bo imel posvetovalni odbor 7 oseb, v katerem bodo predstavniki Združene kraljevine, Zveze sovjetskih socialističnih republik, Francije, Italije, ZDA ter evropski in arabski rezidenti za Libijo, ki jih bo določila petorica omenjenih predstavnikov. Glede Eritreje je treba izdati podobne ukrepe kakor glede Libije, vendar morata priti v tem primeru v posvetovalni odbor dva rezidenta za Eritrejo, ki ju bo imenovalo 5 vlad. Etiopija mora dobiti prost izhod na morje v pristaniščU Asaba. Podoben sistem skrbništva je treba vzpostaviti tudi za italijansko Somalijo, vendar ni potrebno določiti rok, v katerem bo dobila svojo neodvisnost.

Generalni komite je z 41 proti 3 glasovom (12 delegacij se je vzdržalo glasovanja) sklenil, da bodo vprašanje Indonezije proučevali v drugem delu tretjega zasedanja Generalne skupščine.

Komisija OZN za človečanske pravice je izvolila podkomisijo za svobodo informacij in tiska. Naloga podkomisije je proučevati na podlagi mandatov Generalne skupščine vsa vprašanja in vse ukrepe, ki se nanašajo na informacije in tisk. Od 30 kandidatov — publicistov in novinarjev je bilo izvoljenih v podkomisijo 12 članov, med njimi delegati Sovjetske zveze, Libanona, Egipta, ZDA, Cila, Kitajske Urugvaja, Indije, Francije, Filipinov, Velike Britanije in Jugoslavije.

Težaven položaj delavskega razreda v zahodnih conah Nemčije

Berlin, 13. apr. (Tanjug) Pod bremenom dvojnega izkoriščanja je zabredel delavski razred zahodne Nemčije v hudo bedo. Nacistični mogotci vojne industrije obnavljajo svojo gospodarsko moč. Poleg intenzivnega obnavljanja vojne industrije so hkrati tudi vsi drugi ukrepi angloameriških oblasti, od brezobzirnega demontiranja in uničevanja podjetij mirovne industrije ter uvajanje težkih okupacijskih bremen, pa do valutne reforme težko zadeli delovne množice.

Od uvedbe »B« marke v mesecu juliju pa do konca leta 1948 so cene živil narasle za 20 do 30 %, goriva za 40 %, tekstilij in obutve za 50 do 100 %, ne da bi se pri tem mezde in plače kakor koli spremenile. Hkrati so imeli samo med izvajanjem denarne reforme nacistični kapitalisti in špekulanti v britanski coni več sto milijonov mark dobička.

Po poročilu časopisa **»Der Tag«** so zaprli samo v Berlinu v nekaj mesecih po valutni reformi okrog 2.500 podjetij. Likvidacija podjetij mirovne industrije se je razširila po vsej zahodni Nemčiji. V britanski coni so samo v januarju in prvi polovici februarja demontirali okrog 63 podjetij in je zaradi tega več sto tisoč delavcev izgubilo zaposlitev. Po podatkih angloameriškega nadzorstvenega urada se je v prvih dveh tednih prejšnjega meseca povečalo število brezposelnih v biconiji za 73.000 in je doseglo 1,111.065 oseb.

Težko breme za delovne množice zahodne Nemčije so tudi okupacijski stroški, ki so lani dosegli velikansko višino 5.5 milijarde mark Na račun okupacijskih stroškov vzdržujejo tudi več stotisoč »razseljencev«. Iz fonda okupacijskih stroškov plačujejo tudi izdatke za tako imenovani zračni most.

Angloameričani hočejo ustvariti primeren teren za nastop povampirjenih nacističnih organizacij. Toda vedno večje število stavk in protestov delovnih množic ter nedavna splošna stavka približno 9 milijonov delavcev v zahodni Nemčiji so viden dokaz njihove volje, da se upro novim imperialističnim načrtom.

Socialisti in krščanski demokrati so odobrili okupacijski statut za zahodno Nemčijo

Bonn, 13. apr. Agencija ADN poroča, da so socialno-demokratski in krščanskodemokratski predstavniki v vladah zahodnonemških pokrajin sprejeli na včerajšnjem sestanku v Bonnu okupacijski statut za zahodno Nemčijo. V objavljeni resoluciji poudarjajo predsedniki vlad, da je okupacijski statut »važen činitelj za vzpostavljanje nemške suverenosti«, in pripominjajo, da »nekatere nemške zahteve niso izpolnjene«. Predsednik skupščine v Bremenu Keissen je izjavil, da je okupacijski statut »dokončen in nespremenljiv in da bi bilo škodljivo stavljati protipredloge«.

Ustanavljanje vojaških oddelkov v zahodni Nemčiji

Bruselj, 13. apr. (Tanjug). Bruseljski časopis »Front« poroča, da organizirajo v zahodni Nemčiji pod okriljem anglo-ameriških zasedbenih oblasti nemške vojaške oddelke z raznimi nepomembnimi nazivi, kakor n. pr. »delovna enota«, »železniška policija« itd.

V britanski zasedbeni coni so ustanovili že 18 posebnih bataljonov »železniške policije«. Časopis pristavlja, da so po navodilih britanske vojaške uprave organizirali tudi 17 enot po 800 do 1000 mož, ki nosijo naziv »varnostna policija«. Te nemške enote uporabljajo za obnovo nekdanjih nacističnih letališč.

Stavka državnih nameščencev v Grčiji se nadaljuje kljub prisilni mobilizaciji

Atene, 13. apr. (Tanjug). Zaradi špekulacij in tihotapljenja tuje valute, v kar je bil zapleten tudi minister brez listnice atenske vlade Epiros Markezinos, je bila včeraj — kakor poroča Reuter — Sofulisova vlada primorana, da poda ostavko, ker Markezinos sam ni hotel odstopiti. Kralj Pavel je sprejel ostavko ter poveril vnovič mandat za sestavo vlade Sofulisu.

Po poročilih tujih agencij se stavka državnih uslužbencev, ki so pričeli stavkati pred šestimi dnevi, nadaljuje kljub množičnim aretacijam stavkujočih in kljub prisilni mobilizaciji uslužbencev. Uslužbenci so odklonili, da bi se vrnili na delo tudi po grožnji finančnega ministra, da bodo odpuščeni vsi uslužbenci, ki se ne bi vrnili na delo.

Agencija France Presse poroča, da je monarhofašistično naglo sodišče v Atenah obsodilo zaradi podpiranja demokratične armade 3 domoljube na smrt, 6 pa na dosmrtno ječo oziroma na večletne zaporne kazni.

Kuomintangova vlada naj prekine vse stike s Čangkajškom

Peking, 12. apr. (Tanjug) Agencija Nova Kitajska prinaša članek, posvečen 22 letnici pokolja kitajskih komunistov, ki so ga izvršili Kuomintangovi reakcionarji s Čangkajškom na čelu dne 12. aprila 1927. Članek navaja zločine, ki jih je zagrešil Kuomintang v minulih 22 letih nad kitajskim narodom, in opozarja, da sta KP Kitajske in kitajski narod že večkrat nudila možnost Čangkajšku in njegovi vladi, da pričneta politiko miru in enotnosti, ki ju je vodil Kuomintang pred letom 1927, zlasti pa pod vodstvom očeta kitajske revolucije Sun Jat Sena. V članku je nadalje rečeno, da dajejo izkušnje zadnjih 22 let naslednje nasvete:

1. Smoter razreda veleposestnikov in birokratskih kapitalistov s Čangkajškom na čelu je uničenje KP Kitajske in demokratičnih sil.

2. Ljudje v Kuomintangovi vladi, ki žele doseči sporazum s kitajskim narodom, morajo prekiniti vse stike s Čangkajškom, njegovo kliko in imperializmom ter se brezpogojno pokoriti ljudstvu

Bolgarsko-britanska trgovinska pogajanja

Praga, 13. apr. (Tanjug). Bilten češkoslovaškega ministrstva za zunanjo trgovino »Zahraničny Obchod« prinaša vest, da se je bolgarski minister za zunanjo trgovino Ganev pogajal z britanskim poslanikom v Sofiji o bolgarsko-britanskem trgovinskem in plačilnem sporazumu. Bolgarija naj bi izvažala v Britanijo tobak, sadne soke, eterična olja in furnir, uvažala pa naj bi iz Velike Britanije traktorje. S to pogodbo bo prav tako rešeno vprašanje bolgarskega plačila za britansko nacionalizirano imovino. Redna pogajanja za ta sporazum se bodo v kratkem začela v Londonu.

Madžarski parlament razpuščen

Budimpešta, 13. apr. (Tanjug). Na današnjem izrednem zasedanju madžarskega parlamenta so prebrali dekret predsednika republike o razpustitvi parlamenta. Prvo zasedanje novega parlamenta po volitvah bo 8. junija.

Število delegatov za kongres pristašev miru omejeno

Pariz, 13. apr. (Tanjug). Da bi se zmanjšal pomen bližnjega svetovnega kongresa pristašev miru, čigar pripravljalni komite prejema vsak dan iz vseh krajev sveta prijave za udeležbo, je francoska vlada izdala odlok, da se število delegatov iz vsake države omeji na 8 oseb.

Ustanovni občni zbor Kluba Makedoncev iz Pirinske Makedonije

V Skoplju je bil ustanovni občni zbor kulturnega kluba Makedoncev iz Pirinske Makedonije in bivših emigrantov iz LR Bolgarije, ki živijo sedaj v LR Makedoniji.

Z ustanovnega občnega zbora Makedoncev iz Pirinske Makedonije in bivših emigrantov iz LR Bolgarije so poslali Ljudski fronti Jugoslavije brzojavko, v kateri je med drugim rečeno

»Mi smo žive priče, da so jugoslovanski narodi, zbrani v vrstah Ljudske fronte pod vodstvom KP Jugoslavije in tov. Tita, dosegli velik uspeh pri zgraditvi socializma v novi Jugoslaviji. Srečni smo, ker sodelujemo pri delu Ljudske fronte ter po njej pri graditvi naše socialistične domovine.

Makedonsko ljudstvo je prvič v svoji zgodovini doseglo svoje osvobojenje v mejah FLRJ. Žive priče smo, da stoji FLRJ čvrsto na položajih mednarodne protiimperialistične fronte, na čigar čelu je Sovjetska zveza v borbi za mir in demokracijo na svetu. Resnico o Jugoslaviji, zlasti pa LR Makedonije, ne morejo zasenčiti nobene klevete in laži, ki jih trosijo odgovorni voditelji v državah ljudske demokracije in ZSSR proti državnemu in partijskemu vodstvu FLRJ.

Zadnji dogodki v LR Bolgariji — je rečeno v brzojavki — jasno pričajo o popolni breznačeloi klevetniški gonji, ki jo izvajajo taki agenti imperializma, kot je Trajčo Kostov in njegovi sodelavci«

Na koncu brzojavke obljubljajo Makedonci iz Pirinske Makedonije prav tako pa tudi bivši emigranti LR Bolgarije, da bodo po kulturnem klubu kakor tudi s svojim osebnim sodelovanjem sodelovali v borbi za zgraditev socializma ter napel vse sile za srečnejšo bodočnost vseh narodov naše države.

Avstrijske oblasti nočejo priznati AFŽ za Slovensko Koroško

Dunaj, 12. aprila. Koroška direkcija javne varnosti ni hotela registrirati pravil organizacije Antifašistične fronte žen za Slovensko Koroško. Zahtevala je, naj AFŽ spremeni ime, črta pri imenu »za Slovensko Koroško« in črta v pravilih organizacije člene, ki govore, da se bo AFŽ borila proti germanizaciji slovenskega prebivalstva na Koroškem.

S tem so avstrijske oblasti ponovno dokazale svoje sovražno stališče in namen, da hočejo nadaljevati germanizacijo koroških Slovencev. Samo letos so avstrijske oblasti že odklonile priznanje OF za Slovensko Koroško, odbora Zveze mladine za Slovensko Koroško v Pliberku in AFŽ za Slovensko Koroško.

2,225.000 brezposelnih v Italiji

Rim, 13. apr. (Tanjug). Po uradnih podatkih se je število brezposelnih delavcev v Italiji povečalo v januarju za 65.000. Iz statistike ministrstva za delo je razvidno, da je bilo 31. januarja registriranih 2,225.000 brezposelnih delavcev, dejansko pa je skupno število brezposelnih delavcev mnogo večje, kajti uradni podatki obsegajo samo tiste brezposelne delavce, ki so registrirani pri raznih ustanovah za zaposlitev. Poleg treh milijonov brezposelnih delavcev je danes v Italiji — po podatkih Generalne konfederacije tudi 2,500.000 napol zaposlenih delavcev.

Dva zloglasna fašistična zločinca oproščena

Rim, 13. apr. (Tanjug). Kasacijsko sodišče v Rimu je oprostilo proslula fašistična funkcionarja Carla Catanija in Alfreda Potenija, ki ju je sodišče v Firenzi obsodilo pred dvema letoma zaradi ubijanja talcev in drugih težkih vojnih zločinov na smrt.

Hercegovina bo letos pridelala toliko bombaža, kakor pred vojno vsa Jugoslavija

Letošnji setveni plan Hercegovine določa nadaljnje znano razširjenje pridelovanja industrijskih rastlin, zlasti bombaža. V 6 okrajih Hercegovine, kjer pred vojno sploh niso gojili bombaža, bodo letos posejali z bombažem okrog 6000 ha zemlje, to je prav toliko, kolikor je znašala površina bombažnih kultur pred vojno v vsej Jugoslaviji Velikanski pomen pridelovanja bombaža za Hercegovino in za vso državo so pravilno razumeli ljudski odbori kakor tudi pridelovalci, saj je že sedaj kontrahirano nad 98 % predvidene površine. V mostarskem in ljubuškem okraju je kontrahiranje že prekoračeno. Setev bombaža se bo začela 20. aprila in bo trajala do 5. maja. Sedaj povsod hitijo, da bodo pravočasno zorali potrebna zemljišča za bombaž, kjer so se letos poljska dela zaradi neugodnega vremena zakasnila. V mostarskem okraju so doslej zorali 68 % zemljišč, kontrahiranih za pridelovanje bombaža.

RAZSTAVA del slovenskih impresionistov je odprta v Moderni galeriji dnevno od 8 do 18.

Turčija — ameriški pašaluk

Zadnje čase se čestokrat omenja možnost, da bi se pravkar podpisani Atlantski pakt razširil tudi na področja ob Sredozemskem morju, kjer naj bi osnovali nov imperialistični »regionalni« blok pod vodstvom militarističnih krogov ZDA. V sredozemskem bloku naj bi dobila Turčija, država, ki nadzoruje Anatolijo in morski ožini Bospor in Dardanele, najvažnejšo vlogo. Predstavljala naj bi prednjo vrsto pred ostalimi deželami »bloka«: — Grčijo, Egiptom, Sirijo, deželami Srednjega Vzhoda in velikim delom Severne Afrike.

Potovanje turškega zunanjega ministra Sadaka v Pariz in London, njegovi sestanki z britanskim ministrom za zunanje zadeve Bevinom in francoskim ministrom za zunanje zadeve Schumanom kakor tudi razgovori, ki jih je imel z zunanjim ministrom atenske monarhofašistične vlade Caldarisom, podkrepljene z njegovimi izjavami za časopise, kjer se navdušuje za »obrambni« pakt pod okriljem zahodnih imperialističnih sil in nakazuje »možnost povezave brez prekinitve«, — vse to ni ostalo neopaženo in je povzročilo precejšen odmev v svetovnem tisku. Ako k temu dodamo še »obiske« nekaterih vidnih političnih osebnosti ZDA v Ankari, med katerimi omenjamo le bivšega ministra za vojsko Royalla in predstavnika Marshallovega načrta Harrimana, bo lažje razumeti, čemu je ta zaostala dežela, ki je v drugi svetovni vojni odigrala sumljivo vlogo blagohotne »neutralnosti« do Nemčije, postala zanimiva tudi v mednarodnem pogledu.

• • •

Po koncu druge svetovne vojne se je v Turčiji začelo razvijati demokratično gibanje. V tem razdobju se osnuje socialistična delavsko-kmečka stranka, združijo se delavski sindikati. Toda po objavi tako imenovane Trumanove doktrine v marcu l. 1947, ki je vključila v ameriško interesno sfero tudi Turčijo, so se razmere znatno spremenile. Na račun »ljubeznivosti« do ameriške vlade je bila prepovedana in postavljena izven zakona turška socialistična delavsko-kmečka stranka, razpuščeno je bilo združenje delavskih sindikatov, turški oblastniki pa so vrgli v zapore najvidnejše demokratične voditelje. Vlada je takoj nato osnovala vladne sindikate po vzorcu nekdanjih fašističnih korporacij.

Ker je Turčija izrazito agrarna država, saj se 82% prebivalcev peča s kmetijstvom, se je treba ozreti tudi na položaj kmetov. Kljub poostreni cenzuri in terorju proti naprednim silam v Turčiji, se vendar najdejo v listih članki, ki razkrivajo položaj. Tako je list »Kudret« pred kratkim napisal, da je kmetijstvo v Turčiji XX. stoletja še vedno na stopnji iz časov Seldžukov. Več kot polovica kmetov razpolaga samo z lesenim plugom. Odtod majhen donos posestev, ki so obremenjena z visokimi davki. Statistični podatki o kmetijstvu v Turčiji nam dajejo naslednjo sliko: 7% kmetov sploh nima svoje zemlje. Osnovno maso kmečkega prebivalstva tvori vaška revščina, približno 80%, srednjih kmetov je 13%, veleposestnikov pa 7%, ki imajo v svojih rokah polovico vse obdelovalne zemlje. Turški kmetje so po večini nepismeni, neizobraženi in zaradi svoje zaostalosti prepuščeni na milost in nemilost nasilju žandarmerije in pritisku veleposestnikov. Zdravstvene razmere turške vasi so obupne: 13% prebivalstva je okuženega s tuberkulozo, 60% novorojenčkov pomrje.

Militarizacija dežele posebno težko bremeni že itak revne kmete. Leta 1949 so bili davki trikratno povišani. Vzrok navijanju davkov je v tem, da predvideva turški državni budžet 52% izdatkov za vojsko in oborožitev. Poleg tega je turška vlada dobila v prvem letu Trumanove pomoči 100 milijonov dolarjev, ki so izključno namenjeni za nabavo orožja. To priznava tudi ameriški list »The Look«, ki piše: »Američani trošimo v Turčiji svoj denar samo v vojaške namene...« Poleg tega je Turčija dobila od izvozno-uvozne banke ZDA še 40 milijonov dolarjev, ki pa so namenjeni samo za nabavo ameriškega blaga. K tem kreditom je treba dodati še 10 milijonov dolarjev, ki jih je Turčija dobila po Marshallovem načrtu. Pač pa so Američani, kakor piše turški list »Ulus«, odklonili posojilo v znesku 500 milijonov dolarjev za gospodarske potrebe Turčije, kajti ameriški finančniki niso zainteresirani na razvoju turške nacionalne industrije, ker bi to nasprotovalo njihovi politiki izžemanja surovin in dobičkov.

Ameriška »pomoč« je pripeljala do tega, da je danes turški trg dobesedno zatrpan z manjvrednim ameriškim blagom, ki konkurira turškim industrijskim izdelkom in kmetijskim proizvodom. Poleg tega je ameriško-turška »dvostranska« pogodba (julij 1947) prepovedala izvoz turškega tobaka v ZDA in druge države. S tem so ZDA obsodile na lakoto 7 milijonov turških kmetov, kajti tobak je bil glavni turški izvozni predmet, za katerega so bile glavni kupec države Srednje Evrope.

Meseca julija 1948 sklenjena pogodba o »gospodarskem sodelovanju« med ZDA in Turčijo je na široko odprla vrata za nemoteno ekspanzijo ameriškega kapitala. Obenem s tem je turška vlada dovolila ameriškim firmam izvoz dobičkov brez vsake državne kontrole. Ameriške družbe so že pred časom pristopile k raziskovanju naravnih bogastev v Turčiji, pri čemer se posebno zanimajo za ležišča nafte, premoga, železa, kroma, svinca in žvepla. Ameriške petrolejske družbe so že lani dobile koncesijo za pridobivanje nafte v celi vrsti rajonov turške države.

To pronicanje ameriškega kapitala in blaga v Turčijo je pokazalo v kratkem času katastrofalne posledice. Mnoga turška podjetja so bila prisiljena zmanjšati ali celo ustaviti delo, zaradi česar je bilo vrženih na cesto preko 10 tisoč delavcev. List »Zindžirli Hurijet« ceni, da je danes v Turčiji preko milijon ljudi, ki nimajo redne zaposlitve. Ameriška »pomoč« je pokazala svoj vpliv tudi na državni blagajni. Turška zlata rezerva je v primerjavi z letom 1946 padla za 42%, zunanji in notranji dolgovi Turčije pa so že presegli vsote 2 milijard turških lir.

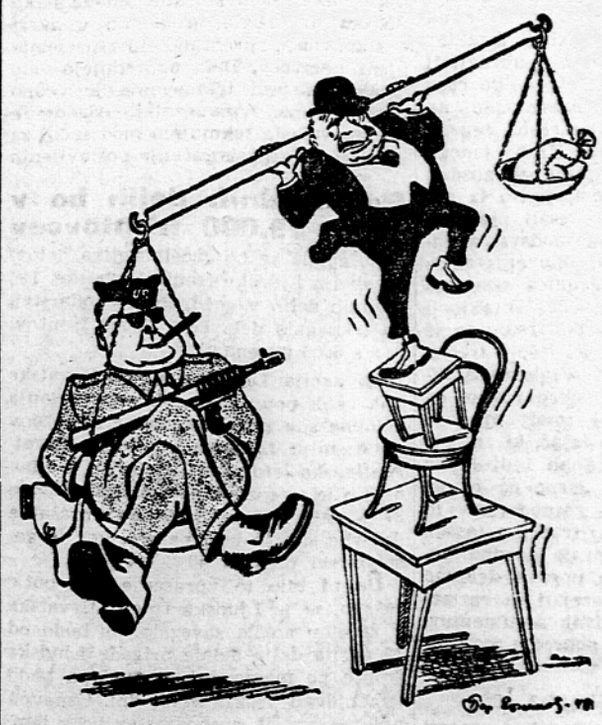
Američani vse bolj vplivajo na politično usmeritev in delovanje Turčije. Celo poluradni list francoske vlade »Le Monde« je o tem napisal naslednje: »Ameriška prisotnost v Turčiji se čedalje bolj čuti. To, kar se je še pred tremi meseci komaj slutilo, se z vsakim dnem kaže bolj očitno. Misije najrazličnejših vrst se množijo, a število ameriških strokovnjakov, ki jih pošiljajo v Turčijo, se neverjetno veča...« Američani imajo svoje »strokovnjake« v vseh pomembnejših gospodarskih podjetjih, medtem ko ves upravni aparat nadzorujejo posebni ameriški »svetniki«. Turška vojska je dobesedno pod ameriško kontrolo in »prevzgojo« turških vojakov vršijo posebni »instruktorji«, za katere — mimogrede povedano — plačuje turška vlada dnevno po 32 dolarjev doklad na osebo.

Prisilna in na veliko reklamirana ameriška »pomoč« ne samo, da ni olajšala življenja turškega ljudstva, marveč je prav nasprotno — še bolj poslabšala njegov položaj in še bolj dezorganizirala že tako ali tako slabo gospodarsko življenje. Izredno slab položaj turškega gospodarstva, povečanja davčnih bremen, obubožanje delavskih množic, politično brezpravje, nasilje vladajoče klike, brezobzirno paševanje Američanov, — vse to izziva nezadovoljstvo in nerazpoloženje v najširših slojih turškega prebivalstva. Delavski razred se upira takšnemu stanju s številnimi stavkami, med katerimi naj bodo omenjene poslednje v industrijskih središčih Istambulu, Smirni, Adani in Samsunu.

Turška reakcija skuša z vsemi sredstvi zatreti nezadovoljstvo prebivalstva in se zateka k okrutnemu nasilju. Zato tudi širi neverjetne vesti o preteči »vojni nevarnosti«, s čimer hoče na eni strani zastrašiti prebivalstvo, na drugi strani pa odtegniti pozornost delovnega ljudstva od težkega življenjskega položaja.

Ne glede na vse gospodarske težave, ki jih prinaša pronicanje ameriškega kapitala v Turčijo, nadaljujejo turški vladajoči krogi s podžiganjem vojne psihoze, da bi na ta način ustregli svojim ameriškim gospodarjem. Po osnutku proračuna za leto 1949 bo imelo ministrstvo za narodno obrambo na razpolago samo neposrednih denarnih sredstev 462 milijonov turških lir, kar je več kakor je znašal ves državni proračun za l. 1941. Vse to je posledica vojnohujskaškega prišepetavanja ameriških militaristov, ki zamamljajo domišljave turške oblastnike z načrti napadalnega Sredozemskega bloka in vojaškega trikota Atene - Ankara - Teheran, v katerem naj bi Turčija imela vodilno besedo, obenem pa ji nakazujejo možnost, da bi lahko prevzela vodstvo reakcionarnih sil muslimanskega sveta, kar naj bi bilo nekak protiutež revolucionarnemu protiimperialističnemu gibanju širokih ljudskih množic polodvisnih dežel Bližnjega in Srednjega Vzhoda ter Pakistana.

D. S.

Turški akrobati iščejo ravnovesje. Na levi — izdatki za ameriške misije in »inštruktorje«, na desni — dohodki ameriške »pomoči«

Pomembna izpopolnitev zaščite nosečih žen in doječih mater

Med važne pridobitve naše socialne zaščite, ki izvirajo iz novega družbenega ustroja naše države, spada brez dvoma zaščita matere in otroka. Okvirne temelje te zaščite je uzakonila ustava, na podlagi katere so bili izdani zakonski predpisi, ki opredelujejo in izpopolnjujejo to zaščito. Ustanavljajo se dečje jasli in domovi, vzgajališča, porodnišnice, materinski domovi itd. Zlasti pomembni pa so predpisi, ki zagotavljajo materi plačan dopust ob porodu.

Zakonodaja stare Jugoslavije je sicer prepovedovala delavkam, da bi delale nekaj časa pred porodom in po porodu. Ta prepoved izkoriščanja delavk pa je bila brezdušna, kajti porodnici ni bila priznana pravica do denarne odškodnine za izgubljeni zaslužek. Zakonodaja stare Jugoslavije je tako odškodnino priznavala samo nameščenkam za čas po porodu, pri čemer jo je vodila tudi želja, da bi z diferencijacijo pravic razbila enotnost delavcev in nameščencev.

Že sredi leta 1946. je zvezna vlada izdala uredbo o dopustu žen ob porodu, po kateri so dobile vse žene, ki so v delovnem razmerju, pravico do šesttedenskega plačanega dopusta pred porodom in šesttedenskega dopusta po porodu. Ta uredba ni le zavarovala porodnico, marveč je bila izdana tudi v zaščito otroka, ki mu omogoča vso materinsko nego v prvih tednih po rojstvu.

Z novo uredbo o varstvu nosečih žen in doječih mater v delovnem razmerju, ki je bila te dni izdana (Uradni list FLRJ 9. t. m.), pa je sedaj ta zaščita žene ob porodu še znatno izpopolnjena. Medtem ko je imela mati v delovnem razmerju po dosedanji uredbi pravico do dopusta 6 tednov pred porodom in 6 tednov po porodu, torej skupaj 12 tednov ali 84 dni, določa nova uredba, da ima žena v delovnem (uslužbenskem) razmerju v primeru nosečnosti in poroda pravico do 90 dni dopusta. Ta dopust sme nastopiti največ 45 dni pred porodom, nastopiti ga mora najmanj 21 dni pred porodom, trajati pa mora najmanj 45 dni po porodu. Če noseča žena — z dovoljenjem pristojnega državnega zdravnika — ne izrabi vsega dopusta, ki ji gre pred porodom, ima pravico, da se ji ta dopust podaljša po porodu za toliko dni, kolikor jih je premalo izrabila pred porodom. Če pa si do preteka dopusta po porodu pridobi pravico do rednega letnega dopusta, tedaj ima pravico redni letni dopust izrabiti neposredno za porodniškim dopustom in je delodajalec dolžan omogočiti, da tako izrabi redni dopust.

Nadalje določa nova uredba, da ima žena, ki je bila zaposlena pred porodom najmanj 6 mesecev ali v zadnjih dveh letih s presledki najmanj 18 mesecev, med dopustom zaradi nosečnosti in poroda pravico do plače za redni delovni čas s stalnimi dodatki. Pripada ji plača po najvišji obračunski postavki, po kateri je prejemala plačo vsaj tri mesece v zadnjih šestih mesecih pred porodniškim dopustom, sicer pa plača po obračunski postavki zadnjega meseca pred dopustom. Ženam, ki so zaposlene pri državnih, zadružnih in družbenih podjetjih, uradih in ustanovah, izplačuje to plačo delodajalec v breme socialnega zavarovanja. Ženam, ki so zaposlene pri drugih delodajalcih, pa izplača plačo organ socialnega zavarovanja.

Novi so v uredbi predpisi o prekinitvi dela zaradi dojenja otroka. Doječa mati, ki je v delovnem razmerju, ima pravico prekiniti delo zaradi dojenja svojega otroka, in to praviloma po vsakih treh urah dela. Ob večji oddaljenosti od stanovanja matere ali ob slabih prometnih zvezah, se lahko dovoli prekinitev tudi pred tremi urami. Trajanje prekinitve dela zaradi dojenja odredi direktor podjetja oziroma starešina ustanove glede na oddaljenost in prometne zveze od delovnega mesta do mesta dojenja, in sicer tako, da ostane materi pol ure časa za samo dojenje. Vendar posamezna prekinitev dela zaradi dojenja ne sme skupaj trajati več kakor dve uri.

Taka prekinitev dela pa se ne dovoli, če so pri podjetju oziroma v uradu, kjer mati dela, jasli, otrok pa je zdrav in so tudi sicer podani potrebni zdravstveni pogoji. V tem primeru doji mati otroka v jaslih, prekinitev dela pa traja praviloma pol ure. Le izjemoma lahko zdravnik dovoli daljšo prekinitev.

Čas prekinitve dela zaradi dojenja se šteje in se plača kakor čas rednega dela. Pravico prekinitve dela zaradi dojenja imajo doječe matere praviloma 6 mesecev po porodu. Pristojni državni zdravnik pa lahko ta čas podaljša največ do osmega meseca po porodu.

Če doječa mati v delovnem razmerju ne more izkoristiti svoje pravice in prekiniti dela zaradi dojenja, ker bi posamezna prekinitev trajala glede na okoliščine več kakor dve uri, sme delati skrajšani delovni čas. Tudi doječim materam, ki bi sicer lahko izkoristile svojo pravico in prekinile delo zaradi dojenja, lahko direktor podjetja ali starešina po zaslišanju sindikalne organizacije dovoli, da dela ne prekinejo, temveč da delajo skrajšani delovni čas, pri čemer je upoštevati zlasti večjo oddaljenost in prometne zveze od stanovanja do dečjih jasli oziroma do mesta dojenja, dalje okoliščino, če ni v družini nikogar drugega, ki bi lahko varoval otroka, ali če ima mati več otrok in je zaradi tega bolj obremenjena z domačim delom.

Skrajšani delovni čas traja 4 ure dnevno in se delo v tem času opravi v eni izmenjavi. Doječi materi pripada za skrajšani delovni čas, če dela po normi, plača po dejansko opravljenem delu, povečana za dvojni znesek obračunske postavke za delo po normi; če pa je delo plačano po času, prejema 75% celotne plače. Vse druge pravice, ki jih ima iz delovnega razmerja, obdrži doječa mati ves čas, ko dela s skrajšanim delovnim časom.

Če mati nima nikogar, ki bi ji mogel negovati otroka, lahko direktor podjetja ali starešina po zaslišanju sindikalne organizacije dovoli, da dela skrajšani delovni čas tudi še po preteku šestmesečnega oziroma osemmesečnega roka za dojenje, vendar le dotlej, dokler otrok ne dopolni treh let in dokler ga mati sama neguje. V tem primeru ji pripada plača za dejansko opravljeno delo oziroma plača po času, kolikor dejansko dela.

Če pa je glede na proizvodni plan in organizacijo dela v podjetju, uradu ali ustanovi mogoče opravljati delo v dveh izmenjavah, lahko pristojni voditelj dovoli doječi materi oziroma materi z otrokom izpod treh let na njeno željo, da dela v dveh izmenjavah po 4 ure, namesto da bi prekinjala delo zaradi dojenja oziroma delala skrajšani delovni čas. O prekinitvi dela zaradi dojenja, o skrajšanem delovnem času in o delu v dveh izmenjavah odloča, kadar je žena v delovnem razmerju pri zasebnem delodajalcu, okrajno (mestno, rajonsko) poverjeništvo za delo.

Uredba še prepoveduje nadurno in nočno delo nosečih žen po dopolnjenem četrtem mesecu nosečnosti in doječih mater do vštetega osmega meseca dojenja. Pristojni zdravnik pa lahko odredi, da se ta rok podaljša največ do enega leta.

Uredba vsebuje tudi stroge kazenske določbe. Direktor ali odgovorni voditelj se kaznuje z denarno kaznijo 500 do 25.000 din, če ovira ženi izrabo dopusta ob porodu, če ne izplača ali zavlačuje izplačilo gmotne preskrbe noseči ženi in porodnici, če ovira doječo mater da bi izkoristila svojo pravico do prekinitve dela zaradi dojenja ali da bi delala skrajšani delovni čas, kakor tudi direktor, ki odredi ali dovoli nadurno ali nočno delo v nasprotju s predpisi te uredbe ali namenoma zmanjša ali razširi pravice nosečih žen in mater v nasprotju s predpisi te uredbe. Z denarno kaznijo 500 do 10 tisoč din pa se kaznuje žena, ki izkoristi ugodnosti po tej uredbi, do katerih nima pravice, če je v ta namen spravila v zmoto delodajalca, mu dala neresnične podatke ali mu ni dala potrebnih podatkov.

Poslednji člen uredbe vsebuje še posebne predpise za žene, ki pred porodom niso bile zaposlene brez presledka najmanj 6 mesecev ali v zadnjih dveh letih s presledki najmanj 18 mesecev. Take žene, zavarovane po predpisih pri socialnem zavarovanju, imajo pravico do porodniške hranarine po predpisih o socialnem zavarovanju.

V zvezi z uredbo o varstvu nosečih žen in doječih mater je važna tudi uredba o ustanavljanju otroških jasli in vrtcev, po kateri okrajni izvršilni odbori določijo obvezno ustanavljanje otroških jasli in domov igre in dela v vseh podjetjih in obratih, kjer imajo zaposlene žene več kakor 20 otrok, potrebnih nege in vzgoje. Novi predpisi bodo v zvezi z ustanovami za zaščito matere in otroka še bolj olajšali ženam, da se vključijo v proizvodnjo in da v čim večjem številu sodelujejo pri socialistični graditvi naše države.

2000 prekmurskih frontovcev na melioracijskih delih

V počastitev III. kongresa Ljudske fronte je odšlo 2000 frontovcev iz Murske Sobote na melioracijska dela v Prekmurju. Po delu so priredili navdušene manifestacije Partiji in maršalu Titu.

Obisk tržaške mladine v Sloveniji

V Slovenijo je danes prispela skupina dijakov in visokošolcev Tržaškega ozemlja. Pri nas se bodo zadržali dva dni. Ogledali si bodo Prešernovo rojstno vas, Vrbo in Begunje, zvečer pa bodo na Bledu imeli prireditev s kulturnim programom. V petek bo skupina prišla v Ljubljano, kjer bodo posamezne ekipe odigrale s študenti tekme v odbojki, nogometu, lahki atletiki in šahu. V Ljubljani si bodo tudi ogledali pionirsko železnico in prvi slovenski film »Na svoji zemlji«.

Graditelji v Vuzenici nimajo dovolj hrane

Poverjeništva za trgovino in preskrbo nekaterih okrajnih ljudskih odborov prav gotovo ne izvršujejo svojih nalog tako, kakor bi jih morala. To velja zlasti za okrajni ljudski odbor Dravograd, ki graditeljem izredno važnega objekta v Vuzenici ne preskrbi niti tistih obrokov živil, ki jim po življenjskih naknicah brezpogojno pripadajo. Prehrana na gradišču se v zadnjih treh mesecih stalno slabša. Gradišče, na katerem je zaposleno veliko število delavcev in nameščencev, ima delavsko-uslužbensko restavracijo, ki pa po krivdi okrajnega ljudskega odbora Dravograd prav gotovo ne more nositi tega imena.

V februarju je gradišče prejelo le polovico obrokov maščob oziroma 150 kilogramov premalo. Za marec »dolguje« okrajni ljudski odbor Dravograd gradišču še 96 kg maščob in 380 kg mesa oziroma mesnih izdelkov. Stanje se tudi v aprilu ni izboljšalo in je gradišče pri prvi delitvi mesa v aprilu spet dobilo le polovico določene količine.

Vse neštete prošnje in intervencije vodstva gradišča pri pristojnem poverjeništvu so naletele na birokratski izgovor, češ da je odkup minimalen in da, povsem razumljivo, zato tudi ne morejo kje jemati.

Poučili bi tamkajšnje poverjeništvo, naj vzame tam, kjer je preveč, in da tja, kjer manjka. Toliko glede maščob in mesa. Kakor se zdi, je odkup, ki ga vodi poverjeništvo za preskrbo, res minimalen, kajti gradišču ne more nuditi niti ješprenja in fižola. Verjetneje pa je, da so ljudje na poverjeništvu minimalno zainteresirani ter da se prav zaradi njih graditelji Vuzenice hranijo v pretežni meri s krompirjem, kislim zeljem, repo in koruzo.

Gradnja v Vuzenici je med najvažnejšimi deli naše petletke. Želeti bi bilo, da bi se tega zavedalo tudi poverjeništvo okrajnega ljudskega odbora Dravograd in da bi se čutilo soodgovorno.

Zborovanje udarnikov, racionalizatorjev, mojstrov in preddelavcev tovarne verig v Lescah

Prve dni aprila je bilo v Tovarni verig v Lescah drugo zborovanje udarnikov, racionalizatorjev, mojstrov in preddelavcev. Direktor tovarne Franc Slapnik je poudaril uspehe, ki jih je dosegel delovni kolektiv v prvem tromesečju. Delavci so samo v mesecu marcu prekoračili mesečni plan za 4% in mesečno obveznost za 6%.

Na zborovanju je delovni kolektiv sprejel nove obveznosti. Mojstra verigarne in oddelka za poljedelske stroje Martin Brence in Alojz Avsenik sta se zavezala, da bosta njihova oddelka v mesecu aprilu prekoračila plan za 12.5%. Mojster Andrej Rajnhard se je zavezal, da bo njegov oddelek izbrusil dnevno 200 komadov klešč. Pavel Dolinar bo poleg svojega rednega dela izbrusil 500 komadov klešč. Mojster mizarske delavnice Jože Bertoncelj bo v aprilu naredil okna, Franc Langus pa vrata za novo verigarno, ki jo sedaj gradijo. Udarnik Jože Tonejc bo do 11. t. m. zvaril 10 ton verig. Rudi Heberle bo naredil 500 kg patentnih verig, Franc Drobnik, mojster vijačnega oddelka, pa bo naredil prve vijake, ki jih bo izdelovala tovarna.

Ob koncu zborovanja so udarniki, racionalizatorji in mojstri sprejeli skupne obveznosti: Proizvodni plan bodo v mesecu aprilu dosegli 112,5%, izmeček bodo znižali za pol odst., delovno disciplino bodo izboljšali za 1%, izdelki udarnikov in racionalizatorjev bodo po kakovosti stoodstotni, posvetili bodo tudi več pažnje strokovni in politični vzgoji delovnega kolektiva.

FIZKULTURA IN ŠPORT

Vzpon čez severni greben Kočne

Zadnje dni v marcu sta Izidor Sinkovec in Marjan Murovec, pripadnika alpinističnega odseka Jezersko, uspešno izvršila prvenstveni zimski vzpon preko severnega grebena Kočne. Tura, ki je zahtevala 10 ur neprekinjenega napornega dela, je toliko pomembnejša, ker sta plezalca začetnika in sta se kljub težkim snežnim razmeram po dvakratnem poizkusu uspešno izkazala. Ta drzen podvig je hkrati viden izraz uspeha komaj dve leti obstoječega planinskega društva na Jezerskem.

Planinsko društvo Jezersko je bilo ustanovljeno v letu 1947. in je tedaj štelo 70 članov. Pobudo za ustanovitev društva so dali člani takratne planinske skupine, včlanjene pri fizkulturnem društvu Jezersko, za osamosvojitev pa se je zavzemal znani alpinist Pavel Kemperle, član sedanjega društva. Alpinistični odsek na Jezerskem še ni mogel v prvem letu obstoja beležiti vidnejših uspehov, zaradi pomanjkanja plezalne opreme. Sedanje delo alpinističnega odseka, v katerem je včlanjenih 12 pripravnikov, je plodnejše, saj sproti rešuje vsa tekoča vprašanja in na rednih strokovnih predavanjih seznanja svoje člane s problemi alpinizma in jih usposablja pri njihovem nadaljnjem delu.

V mesecu februarju je marljivi alpinistični odsek priredil dvodnevni pripravniški zimsko-alpinistični tečaj v stenah Dolških škrbin in na grebenu nad Vratci, katerega se je udeležilo vseh 12 tečajnikov. Tečaj je vodil načelnik alpinističnega odseka Jezersko, Pavel Kemperle.

Poleg alpinističnega odseka pa so v zadnjem času ustanovili pri društvu še propagandni in gospodarski odsek, ki bosta morala ob prevzemu gorske postojanke Češke koče v svoje upravno poslovanje, posvetiti vso pozornost.

Propagandni odsek bo priredil prvo nedeljo v maju tradicionalni alpski veleslalom pod severnimi stenami Grintovca, v polletju pa »Planinski tabor« obenem z odkritjem spominske plošče ustanovitelja Češke podružnice dr. Hudonskega. Člani alpinističnega odseka bodo na rojstni dan maršala Tita izvedli Titovo štafeto iz vrha Grintovca do Jezerskega.

V petek dvoboj univerz Trsta in Ljubljane

V Ljubljani bodo v petek velike športne prireditve. Športniki tržaške univerze se bodo pomerili s športniki Ljubljanske univerze v nogometu, odbojki, košarki, atletiki in šahu. Ker so tržaški akademiki znani kot izvrstni fizkulturniki, a naši študentje se marljivo pripravljajo za letne študentske igre, bodo srečanja prav gotovo zelo zanimiva. Ob 10 dopoldne bosta na letnem telovadišču v Tivoliju tekma v odbojki in atletsko tekmovanje. Ob 14 bo na Stadionu nogometna tekma med obema reprezentancama, a ob 15 bo šahovski dvoboj v Šahovskem domu v Unionu.

KOŠARKA

Circolo Sportivo : Enotnost

Danes bosta na igrišču telovadnega društva Ljubljana II. odigrani dve zanimivi tekmi v košarki. Košarkaši Enotnosti so povabili v Ljubljano ena najboljših tržaških košarkarskih moštev Circolo Sportivo. Spored tekem je naslednji: ob 15.30 Circolo Sportivo B : Enotnost B; ob 16.30 Circolo Sportivo A : Enotnost A.

Nogometni spored prihodnje nedelje

I. SKUPINA

Železničar (Lj.) : Železničar (Mrb.) ob 16 (Milanovič);
Kladivar : Udarnik ob 16 (Slamič);
Branik : Nafta ob 15 (Rajbenšu);
Sobota : Rudar ob 15 (Dr. Tasotl).

II. SKUPINA

Predilec : Ločan ne bo, ker je Predilec odstopil od tekmovanja;
Krim : Gorica čas po sporazumu (Turšič);
Tekstilec : Proletarec ob 16 (Ganter);
Železničar (Postojna): Gregorčič ob 18.45 (Krane Emil).

*

V Ljubljani: igrišče Miličnika ob 9.30 Miličnik : Slovan, sodi Kos (Gregal, Perec), službujoči Mihelič; igrišče Triglava ob Večni poti ob 15 Triglav : Duplica, sodi Šustaršič (Marič, Sovinc), službujoči Glavan; stadion Odreda ob 9.30: Papirničar : Domžale, sodi Kolarič (Krušnik, Piskar), službujoči Dečman; igrišče Slovana ob 9: Slovan (ml.) : Partizan (ml.), sodi Mikluš; ob 10 Grafičar : Zadrugar, sodi Klojčnik, za obe tekmi službujoči Bančič; igrišče Krima ob 9 Krim (ml.) : Odred (ml.), sodi Sušnik, službujoči Čemažar; igrišče Železničarja ob 9.30: Litostroj : Vrhnika, sodi Kačič, službujoči Gjud; ob 14: Železničar (ml.) : Predilec (ml.), sodi Betetto, službujoči Mihelič. V Kočevju: Ob 14: Bračič : Kamnik, sodi Pucihar, službujoči Vovk Peter.

Mejna sodnika na tekmi Krim : Nova Gorica sta Sušnik in Stepanovič na tekmi Železničar (Lj.) : Železničar (M.) pa Betetto in Logar.

IX GIMNAZIJA ZMAGOVALEC »MED DVEMA OGNJEMA«

Preteklo nedeljo so se pionirji treh ljubljanskih gimnazij pomerili v igri »Med dvema ognjema«. Zanimanje za tekmovanje je bilo nenavadno veliko. Zmagali so tudi letos pionirji IX. gimnazije pred tekmovalci I. in VII. gimnazije, ki so zasedli drugo in tretje mesto.

Priljubljena pionirska igra »Med dvema ognjema« je nastopajočim dala priložnost, da so pokazali vso svojo spretnost in borbenost. Treba bi bilo vsekakor podpreti prizadevnost mladih tekmovalcev in jim omogočiti pogostejša medsebojna srečanja.

Prihodnjo nedeljo ob pol 2 popoldne se bodo na dvorišču viške gimnazije pomerile v isti igri pionirke.

Novi vaditelji v Renčah

Na pobudo Okrajnega telovadnega odbora je bil v Renčah pri Gorici telovadni vaditeljski tečaj, katerega se je udeležilo 12 mladincev in 4 mladinke. Tečajniki so uspešno končali praktične in teoretične vaje. Učna snov kakor tudi vaje so zahtevale od tečajnikov precejšnjega napora in vztrajnosti; goriški okraj je z novimi predvaditelji pridobil 16 dobrih instruktorjev, ki bodo morali svoje znanje uveljaviti predvsem na podeželju. Vaška mladina se bo tako urila ne samo v fizkulturi, ampak jo bodo seznanjali in vzgajali tudi v ideološko političnem duhu, tako da bo sleherna najoddaljenejša vas zavestni tvorec socializma na vseh področjih današnje družbene ureditve v Titovi Jugoslaviji.

Marljivi Okrajni telovadni odbor Gorica pa bo pri svojem nadaljnjem ustvarjalnem delu nedvomno deležen vsestranske pomoči od vaških množičnih organizacij, posebno pri ustanavljanju novih telovadnih društev, igrišč in telovadnic. Predvsem je treba posvetiti vso pozornost Ajdovščini, Vipavi in Brdom, kjer fizkulturno gibanje še ni popolnoma prodrlo med kmečko delovno mladino.

Drobne zanimivosti

Tekmovanje za državno prvenstvo v ritmičnih vajah bo 16. in 17. aprila v Beogradu. Tekmovanja se bodo udeležile izbrane skupine fizkulturnikov iz Srbije, Hrvatske, Slovenije, Bosne in Hercegovine in Črne gore.

Nogometaši Miličnika iz Ljubljane so v trening tekmi premagali moštvo Železničarja 3:1 (0:0).

Mladinsko moštvo Slovana je v nedeljo v prvenstveni tekmi v Litiji premagalo tamkajšnjega Predilca z rezultatom 5:0 (3:0).

*

TD IV. in SSD Slovan. Cross telovadnega in športnega društva bo danes ob 16. uri na polju za tovarno Saturnus. Člani obeh društev, udeležite se ga v polnem številu!

ŠAH

Dvoboj Švica : Jugoslavija

Kakor smo že poročali, bo 16. in 17. t. m. v Ljubljani dvoboj med šahovskima reprezentancama Švice in Jugoslavije. Večina članov jugoslovanske šahovske reprezentance dospe v Ljubljano danes, švicarska reprezentanca pa v petek zjutraj. Jugoslovansko moštvo sestavljajo (po abecednem redu) Božič, Djaja, Gligorič, Kostič, Milič, S. Nedeljković, Pirc, Puc, Rabar, Simonović, dr. Trifunović in inž. Vidmar ml.

Tekma bo dvokrožna. Prvo kolo bodo igrali v soboto 16. t. m., drugo pa v nedeljo 17. aprila. Eventualno prekinjene partije bodo odigrali v ponedeljek 18. t. m. Igralni čas oba dneva bo najbrže od 16. do 21. ure.

Prireditev bo v filharmonični dvorani. Vstopnice bodo od petka dalje v predprodaji v knjigarni za muzikalije na Kongresnem trgu. Vstopnina za en obisk 20 din, za dijake in vojake 10 din.

Moskva : Budimpešta 76 : 36

Med nadaljevanjem prekinjenih partij iz dosedanjih kol šahovskega dvoboja med reprezentancama Moskve in Budimpešte so bile končane vse preložene partije. Kotov je premagal Tiparija, Simagin Barczo, Florian pa je z natančno igro med nadaljevanjem zadal prvi poraz velemojstru Bronstejnu. Neodločeno sta se končali tudi partiji Averbah Bönke in Ragozin Barcea. Po teh rezultatih vodi Moskva s 76 : 36. V sovjetski ekipi je imel doslej največji uspeh Kotov z 11 in pol od 14 možnih, v madžarski pa Bönko s 6.5 točk.

KULTURNI PREGLED

Odprta je razstava slovenskega impresionizma

Od torka dalje je odprta v naši Moderni galeriji razstava del slovenskih impresionistov Ivana Groharja, Riharda Jakopiča, Matije Jame in Mateja Sternena. Za uvod v razstavo objavljamo članek o slovenskem impresionizmu, ki ga je napisal za razstavni katalog umetnostni zgodovinar prof. dr. Franc Stelè.

Po visokem vzponu likovnega ustvarjanja v baroku je zapadla likovna umetnost v Sloveniji od druge polovice XVIII. stoletja dalje neosebnemu obrtništvu, in tako je skoraj za vse XIX. stoletje značilno, da si mora Slovenec umetnik iskati kruha v tujini. Lovro Janša, Franc Kavčič, brata Janez in Jurij Subic, Anton Ažbè so zgovorne priče za to stanje. Celo v drugi polovici XIX. stoletja, ko se vsestransko prebuja narodna zavest, ko politični razgibanosti sledi tudi književnost in dosega v delih realistov znatne uspehe, likovna umetnost še vedno vidno zaostaja in sta celo popularna slikarja Janez in Jurij Subic, da se moreta umetniško razviti ,navezana na tujino. V istem času veljajo doma za ugledne umetnike A. Gvajc, S. Ogrin in njima podobni slikarji, pa zraven še kak Nemec. Šele na prehodu v XX. stoletje se je z nastopom »moderne« v književnosti in glasbi enakopravno uveljavila tudi likovna umetnost. Razpoloženju časa ustrezna je bila njena oblika impresionizem, ki je bil združen z raznimi odmevi t. zv. secesionizma, kar je pomenilo za takratni slovenski malomeščanski in kmečki milje nekaj nadvse revolucionarnega in nerazumljivega. Vodilni predstavniki »moderne« z Ivanom Cankarjem in Otonom Župančičem na čelu pa so novo umetniško gibanje odločno podprli in bili tudi prvi, ki so ga poskusili približati razumevanju slovenskega občinstva.

Svoje prvo oporišče je nova umetniška smer dobila v privatni slikarski šoli rojaka Antona Ažbèta v Münchenu. Ažbè sam sicer ni bil impresionist, s svojim visokim pojmovanjem umetniškega poklica in svobodnimi pedagoškimi načeli pa je v marsikaterem oziru vplival na nadebudne rojake, ki so od l. 1890. dalje do njegove smrti l. 1905. drug za drugim prihajali z Dunaja in iz domovine k njemu in se tu od l. 1897. dalje medsebojno zbliževali. Bili so to poznejši voditelji slovenskega impresionizma Rihard Jakopič, Matija Jama, Ivan Grohar in Matej Sternen. Družila jih je želja po osebni izpopolnitvi in po ozdravljenju nevšečnih umetnostnih razmer v domovini. Pred domačo javnostjo so nastopili prvič leta 1900. na I. slovenski umetnostni razstavi; to je organiziralo Slovensko umetniško društvo v Ljubljani, z namenom, da dvigne raven slovenske umetnosti. Razstava je bila zelo pisana. Javnost je bila nad deli mladih slikarjev močno presenečena in se najprej ni mogla prav orientirati; registrirala pa jih je kot skupino z enakim pojmovanjem umetniškega posla. Šele dve leti pozneje, l. 1902., na drugi slovenski umetnostni razstavi v Ljubljani, je zavzela do njih jasno stališče s tem, da jih je popolnoma odklonila. Prezirjivo so jih imenovali »kozolčarji«, med tem ko jim je resna kritika dala takrat v Evropi popularno ime »impresionisti« S tem imenom so po desetletni zagrizeni borbi doma in v tujini okrog 1910 končno zmagali in zavzeli vodilni položaj v slovenskem slikarstvu. Cilj teh slikarjev, ki so se razvili iz dokaj različnih pogojev (Jakopič in Jama iz meščanskega in izobraženskega okolja, Grohar in Sternen iz kmečkega in obrtniškega), je bil isti. Vsi štirje so se odločili za pot čiste umetnosti, za slikarstvo z vso njegovo problematiko, za pot brez kompromisa z mostno resnico, kateri so končno posvetili vse življenje, so vsi odgovarjali, da je ta ideal bilo »slikanje svetlobe«. Logično je temu načelu sledila prekinitev slikanja v ateljeju in odklonitev oficialnih naukov umetnostnih akademij. Svetlobo so vztrajno iskali, dokler je končno niso osvojili v letih skupnega slikanja v naravi, ki je mogla edina zanje predstavljati ustrezajoči jim atelje. Jakopiču je to bila že od početkov. Prvi se mu je pridružil Jama, s katerim sta skupaj slikala najprej v ljubljanski okolici, nato v Hrvatskem Zagorju. Po neuspehu druge razstave je Jakopič živel od 1902 do 1906 v Skofji Loki, kamor sta mu sledila Grohar in Sternen. Tako je škofjeloška okolica postala akademija slovenskega impresionizma, njegov Barbizon.

Posledica tega ozkega sodelovanja in neumornega študiranja narave je bila, da so si priborili tehnična sredstva slikarstva v toliki meri, kakor pred njimi še noben Slovenec. Po drugi strani pa so se začasno drug drugemu toliko približali, da so si njih dela iz tega časa pogosto zelo podobna. Zato je to osnovno razvojno stopnjo slovenskega impresionizma smatrati za celoto, za dokument kolektivnega napora teh umetnikov. Zasluga tega skupnega dela je tudi, da so odkrili in umetnostno realizirali slovensko krajino.

V tem času so se po neuspehu doma odločili, da se predstavijo velikim evropskim umetniškim centrom, da se tu prepričajo, ali njihovo prizadevanje kaj pomeni ali nič. Za ta namen so ustanovili prvo slovensko izrazito umetniško društvo, klub »Sava«. Prva razstava zunaj je bila 1904 pri Miethkeju na Dunaju. Doživeli so zmago, kakršne niso pričakovali. Kritika je priznala, da je to umetnost s posebnim slovenskim značajem. Sledeče razstave v Beogradu 1904, v Londonu 1905, v Sofiji 1906, v Trstu 1907, v Zagrebu, v Krakovu, v Varšavi 1908 in v Rimu 1911 so jim prinesle nebroj novih priznanj.

Leta 1906. se je Jakopič preselil v Ljubljano z namenom, da končno osvoji slovensko javno mnenje. Za ta namen je postavil umetnostni paviljon, kjer je bila l. 1909. prva razstava. Sedaj se je polegel tudi domači odpor in je vse do prve svetovne vojne skupina impresionistov obdržala najvidnejše mesto v slovenskem umetnostnem življenju.

Takoj po prvi svetovni vojni je sicer skupina ekspresionistov poskusila, da to vlogo izpodkopije. Toda čez nekaj let kolebanja se je pokazalo, da so pozicije impresionizma še vedno trdne. L. 1927., trideset let po svojem prvem borbenem članku v prilog impresionizma, je mogel Jama v novem članku razglasiti, da je impresionizem še živ in da ga ni mogoče premagati. L. 1928. je nato nastopila prvikrat skupina v Zagrebu šolanih slovenskih slikarjev pod imenom »Četrta generacija« in javno priznala prvenstveni položaj Jakopiča in velike zasluge impresionizma za slovensko umetnostno kulturo. Njihovo geslo kakor tudi geslo vseh naslednjih generacij do druge svetovne vojne je bil barvni realizem, tako da je pogosto izgledalo, kakor da gre za preporod kultivirane umetnosti barve, kakor jo je predstavljal impresionizem.

Stirje glavni slovenski impresionisti, ki so si bili, kakor smo dejali, v prvi polovici prvega desetletja XX. stoletja pogosto zelo podobni, so se po l. 1906. razvijali vedno bolj v smislu štirih izrazitih umetniških individualnosti. Danes, ko od vseh živi samo še Sternen, lahko zaključimo o njih, da je Jama najpopolnejši tehnik slovenskega impresionizma, Sternenu je uspelo soglasiti optični izraz v barvi z objektivno stvarnostjo, Grohar je nedvomno največji pesnik slovenskega impresionizma, Jakopič pa je barvno muzikalični uresničitelj njegovih prizadevanj in njegov nesporni idejni voditelj. Po umetniškem značaju je Jama naturalist, Sternen realist, Grohar lirik, Jakopič ekspresionist, čeprav se vsi opirajo na skupno osnovo slikanja svetlobe, priborjeno v letih skupnega dela med 1900—1906.

Ivan Grohar: Jez v Selcanlidih

Dnevne VESTI

KOLEDAR

Četrtek, 14. aprila: Justin.
Petek, 15. aprila: Helena.

SPOMINSKI DNEVI

14. IV. 1346. — Dušan Silni izvoljen za carja Srbov.
14. IV. 1836. — Izšel Prešernov »Krst pri Savici«.
14. IV. 1930. — Umrl v Moskvi sovjetski pesnik Vladimir Majakovski. Rojen leta 1893. v vasi Bagdadi.

DEŽURNA LEKARNA

Centralna lekarna, Tromostje, Trg Franceta Prešerna 5.

*

Opozarjamo sindikalne podružnice, šole in ostale, ki želijo prirediti tri ali štiridnevni izlet na Rab v mesecu aprilu ali prve dni meseca maja, naj se takoj javijo poslovalnici Putnika v Ljubljani. 978-n

ŠPZ, pozor! Pevska vaja bo v četrtek, 14. aprila ob 20. uri. Obvezno za vse! — Odbor. 977-n

Alpinisti in pripravniki, pozor! Sestanek vseh alpinistov in pripravnikov bo danes 14. aprila v gimnaziji v Vegovi ulici, IV. b razred, pritličje. Predaval bo tov. Hodalič. Udeležba obvezna! — Planinsko društvo, Ljubljana. 983-n

Pozor, brivci - frizerji! V četrtek 14. aprila bo redni članski sestanek ob 8. uri zvečer v veliki dvorani Del. doma. Udeležba obvezna! — Odbor. 982-n

GLEDALIŠČE

Drama v Ljubljani

Četrtek, 14. aprila, ob 20: Kreft: Krajnski komedijanti. Zaključena predstava za sindikate.
Petek, 15. aprila: Zaprto.
Sobota, 16. aprila, ob 20: Pucova: Ogenj in pepel. Zaključena predstava za sindikate.
Nedelja, 17. aprila, ob 20: Kreft: Krajnski komedijanti. Izven.

Opera v Ljubljani

Četrtek, 14. aprila, ob 20: Musorgski: Soročinski sejem. Zaključena predstava za sindikate.
Sobota, 16. aprila, ob 20: Bizet: Carmen. Zaključena predstava za sindikate.
Nedelja, 17. aprila, ob 20: Verdi: Traviata. Izven.

ŠENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE MESTNI DOM

Nedelja, 17. aprila, ob 20: Škvarkin: Izpit za življenje. Gostovanje Mladinskega gledališča Kajuh.
Ponedeljek, 18. aprila, ob 20: Škvarkin: Izpit za življenje. Gostovanje Mladinskega gledališča Kajuh.

KONCERTI

Opozarjamo na nocojšnji koncert pianista Marijana Lipovška, ki bo točno ob 20. uri v veliki filharmonični dvorani. Odlični naš umetnik bo izvajal prvovrsten koncertni spored. Predprodaja vstopnic v Knjigarni muzikalij. 980-n

Berlioz: Faustovo pogubljenje. Ker so vse vstopnice za prvo izvedbo že razprodane, bo ponovitev celotnega dela v sredo 20. aprila ob 20. v Unionu. Predprodaja začne v soboto 16. aprila. 981-n

KINO

LJUBLJANA UNION: angleški film »Oliver Twist« (brez tednika). Zaradi dolžine filma predstave ob 15.30, 18 in 20.30 — MOSKVA: angleški film »Oliver Twist« (brez tednika). Zaradi dolžine filma predstave ob 16, 18.30 in 21. — SLOGA: francoski film »Nesrečniki« II. del, tednik. Predstave ob 16.15, 18.15 in 20.15. — ŠIŠKA: sovjetski film »Nasredin v Buhari«, tednik. Predstava ob 20. — TRIGLAV: poljski film »Poslednja etapa«, tednik. Predstavi ob 17 in 19.30.
MARIBOR PARTIZAN: sovjetski film »Prvi maj v Moskvi 1948« in »Donbas«, tednik. — UDARNIK: sovjetski film »Obveščevalec«, tednik. Predstave ob 16.30, 18.30 in 20.30.
CELJE METROPOL: sovjetski film »Mlada garda« I. del, tednik. — DOM: češki film »Gosli in sanje«, tednik.
KAMNIK: sovjetski film »Zoja«, tednik.
KRANJ MESTNI: sovjetski film »Naše srce«, tednik.
JESENICE MESTNI: sovjetski film »Pot v bodočnost«, tednik.
PTUJ: sovjetski film »Sekretar rajkoma«, tednik.
KINO DOMŽALE: Danes ob 18. uri film in predavanje o važnosti in pomenu letnega oddiha. Brezplačno.

RADIO

SPORED ZA ČETRTEK

Poročila so ob: 6.10, 7.00, 13.30, 15.30, 19.30, 22.00 uri. Slede važnejše oddaje: 6.00 Slovenske narodne pesmi. 6.30 Plesi in baleti. 14.40 Igrajo znani virtuozi. 15.00 Kulturni pregled. 15.10 Slovenske umetne pesmi. 15.45 Morton Gould: Črnske duhovne pesmi. 18.00 Danilo Bučar: Belokranjske pisanice. 18.30 Iz Dvořakovih oper. 19.00 Radijski dnevnik. 19.10 Romance ruskih skladateljev. 20.00 Zdravstveno predavanje. 20.15 Chopinove skladbe izvaja pianistka Zorka Bradačeva. 20.30 Literarna oddaja — Bert Brecht: Puške gospe Carrar. 21.15 Hrvatska umetna glasba. (Prenos iz Zagreba).

Uradne objave

URADNI LIST
LJUDSKE REPUBLIKE SLOVENIJE

ima v 12. številki, VI. letnik, z dne 12. aprila 1949, tole vsebino:

66. Uredba o organih in postopku za preiskanje prilastitev državnih zemljišč, ledin in zemljišč bivših agrarnih skupnosti.
67. Uredba o obvezni sečnji in oddaji lesa ter postranskih gozdnih proizvodov iz nedržavnih gozdov.
68. Odredba o delovnem času osebja zdravstvene stroke v bakteriološkiih, seroloških, kemičnih in parazitoloških laboratorijih in na oddelkih BCG institutov in zavodov.
69. Odredba o oskrbninah v okrevališčih.
70. Odredba o ukrepih proti škodljivemu mrčesu in nalezljivim boleznim na gozdnem drevju.
71. Odločba o dopolnitvi odločbe o določitvi živinorejskih rajonov in o normah, po katerih se bo določala obvezna oddaja v posameznih rajonih.

Zahvale

Vsem, ki ste našega ljubega moža in ata Jožeta Sedlarja spremili na njegovi zadnji poti, mu darovali lepo cvetje in nam ob težkih urah pomagali, iskrena hvala. — Sedlarjevi. 976-n

Ob težki izgubi mojega moža Franceta Malovrha, se zahvaljujem vsem, ki so ga spremili na zadnji poti. Zahvala dr. Brandsteterju, strežnemu osebju, pevcem, godbi, tov. šefu in predsedniku sindikata za poslovilne besede, sostanovalcem in vsem sorodnikom srčna hvala. Žalujoča žena in hčerka ter ostalo sorodstvo. — Jesenice. 975-n

VREMENSKO POROČILO
hidrometeorološke službe

STANJE 13. APRILA: Iz področja Azorov se je izločilo jedro visokega zračnega pritiska, ki se pod vplivom višinskih vetrov premika proti evropski celini. Zaradi tega je računati s skorajšnjim nastopom lepega vremena.

VREMENSKA NAPOVED
za četrtek 14. aprila:

Oblačno, čez dan pojemanje oblačnosti do popolne razjasnitve. Dnevna temperatura nad + 20° C.

Obvestila

IZID NATEČAJA

za izdelavo idejnih projektov za spomenik borcem narodnoosvobodilne vojne in žrtvam fašizma v Jajincih, Kragujevcu, Titovom Užicu, Beli cerkvi, Kraljevcu in Prištini.

Po sklepu ocenjevalnega razsodišča so podeljene naslednje nagrade:
1. Za predloženi projekt pod značko »4321«, katerega avtorji so: arhitekt Glanz Vinko, mojster kipar Kalin Boris in kiparji Kalin Zdenko in Putrih Karl, **druga nagrada** v znesku 70.000 dinarjev.
2. Za predloženi projekt pod značko »70 - T«, katerega avtor je Dolinar Alojz, profesor, **druga nagrada** v znesku 70.000 dinarjev.
3. Za predloženi projekt pod značko »P - 13«, katerega avtorji so profesor Dolinar Alojz, arhitekt Mirkovič Branislav in tehnik Jankovič Branislav **druga nagrada** v znesku 70.000 dinarjev.
4. Za predloženi projekt pod značko »SPB«, katerega avtorja sta arhitekt Ilič Ružica in kipar Bibič Peter, **druga nagrada** v znesku 70.000 dinarjev.

Ocenjevalno razsodišče je sklenilo odkup naslednjih del:
1. za projekt pod značko »1149« 50.000 dinarjev;
2. za projekt pod značko »MIA« 40.000 dinarjev;
3. za projekt pod značko »Tri petokrake« 40.000 dinarjev;
4. za projekt pod značko »NU« 30.000 dinarjev;
5. za projekt pod značko »Tara« 30.000 dinarjev;
6. za projekt pod značko »Pobedismo« 30.000 dinarjev;
7. za projekt pod značko »333« 20.000 din.

Za nenagrajena neodkupljena dela, ki izpolnjujejo pogoje natečaja, je ocenjevalno razsodišče določilo povrnitev stroškov za predložene modele in makete.

Nagrade, odkupnino in povrnitev stroškov se lahko dvignejo vsak delavnik od 8. do 12. ure v ministrstvu za prosveto LR Srbije — planski oddelek, Beograd, Maršala Tita št. 2.

Udeleženci natečaja, ki želijo, da se jim vrnejo predložena dela, naj sporoče svoj natančni naslov najpozneje do 30. aprila 1949.

PRESELITEV V MARIBORU

Prometni urad Poverjeništva za lokalni promet Maribor-mesto se je preselil s Trga Rdeče Armade v Kopališko ulico 11, Maribor — ter posluje vsak delavnik od 6 do 20, ob nedeljah in praznikih pa od 8 do 12. — Vse prevoznike in koristnike pozivamo, da prijavijo svoje prazne vožnje 24 ur pred nastopom istih oziroma da prijavijo prevoze pravočasno zgoraj navedenemu prometnemu uradu. — S pravilnim izkoriščanjem motornih vozil znižujemo polno lastno ceno.

MLO — Poverjeništvo za lokalni promet Maribor-mesto.

GLAVNA DIREKCIJA KOVINSKE INDUSTRIJE LRS

bo sklepala prodajne pogodbe s koristniki kontingentov po naredbi Gospodarskega sveta vlade FNRJ o sklepanju pogodb za II., III. in IV. kvartal 1949 štev. IV-2380/49 z dne 16. marca 1949 na svojem sedežu v Ljubljani, Parmova ul. št. 33, tel. 45-43, od 15. aprila dalje. Ob sklepanju pogodb morajo koristniki predložiti pooblastilo o sklepanju pogodb, odlok o dodelitvi kontingenta **in pismene specifikacije v treh izvodih za vsak artikel posebej.** Nosilci kontingentov morajo dostaviti razdelilnike in upoštevati najmanjše količine, ker **se pogodba sicer ne bo sklenila.**

LJUBLJANSKE NAROČNIKE,

ki so v zaostanku z naročnino in iste še niso poravnali, prosimo, da to store najpozneje do 15. t. m., sicer jim list s tem dnem ustavimo.

UPRAVA »SLOV. POROČEVALCA«

Mali oglasi

Oglasni oddelek
Telefon štev. 38-32
vodja oddelka tel. štev. 38-33

ZASLUŽEK

GOSPODINJSKO POMOČNICO vešč samostojne kuhe, za nekaj ur dnevno sprejmem. — Dr. Boh, Ljubljana, Gledališka 16. 12799-4

KALKULANTA za nekaj ur dnevno sprejme — Kolodvorska restavracija v Ljubljani. 13405-4

POKLICNI ŠOFER osebnih avtomobilov išče kakršno koli primerno službo za nekaj ur dnevno. Ponudbe pod Primerno S. na ogl. odd. 13407-4

MIZARSKI POMOČNIK, prvovrsten — dobi službo za nekaj ur dnevno. — Omejc Vinko, Mengeš 56. 13367-4

KROJAŠKEGA pomočnika(-co), zmožnega, tudi mlajšo moč, sprejmem. Nastop takoj, delo stalno, koliko ur se dela na dan, glede hrane in stanovanja po dogovoru, lahko tudi pri mojstru. Gogala, krojač, Devica Marija v Polju-Ljubljana. 13304-4

PRODAM

DEKLIŠKI PLAŠČEK za 5—6 let staro prodam. Naslov v ogl. od. 13278-5
OTROŠKI VOZIČEK, globok, avtomodel, dobro ohranjen prodam. Ogled v četrtek popoldne. Naslov v oglasnem oddelku. 13355-5
DVA PLAŠČA z zračnicami 26x2.25 — prodam. — Primskovo številka 83, Kranj. 13404-5
CEPLJENE TRTE raznih močno rodečih vrst se dobe še pri KZ Juršinci. Naročila se upoštevajo, dokler traja zaloga. 13364-5
ZA ŽIVEŽ (krompir, mast, moko, fižol) zamenjam ali prodam 4 kg surove prave kave in dve dekliški beli svileni obleki za birmo v starosti 8 do 12 let, predvojno blago. Naslov v oglasnem oddelku. 13351-5
CITRE Valsonora akordne prodam za 3500 din. Omejc Vinko, Mengeš številka 56. 13368-5
OTROŠKI ŠPORTNI VOZIČEK prodam. Ravnikarjeva 4. Ogled dnevno od 17 dalje. 13420-5
SOBNO KREDENCO, veliko, lepo, dobro ohranjeno, prodam. Dalmatinova ulica 3, pritličje, levo. 13419-5
SESALEC za prah prodam. Vendling Dana, Kranj, Klanc 46. 13424-5
SUPER IKONTA Tessar 4.5, 6x9 ali 6x4 cm z daljnomerom prodam. Na ogled iz prijaznosti v Mestni drogeriji, Ljubljana, Čopova 5. 13426-5
ŠIVALNI STROJ Singer, potreben popravila, prodam. Naslov v podružnici SP Kranj. 13428-5
TEHTNICO za dojenčka, specialno, na dve skali prodam. Zora Hacin, Ljubljana, Cankarjevo nabrežje štev. 9, I. nadstropje. 13356-5
GLOBOK OTROŠKI VOZIČEK, dobro ohranjen, in tarok karte prodam. — Domobranska 23. 13354-5
ŠPARGLJEVE SADIKE, enoletne, oddaja — Novak Anton, Grad, pošta Cerklje pri Kranju. 13353-5
ŠIVALNI STROJ, pogrezljiv, Gritzner prodam ali zamenjam za živila. Naslov v ogl. oddelku. 13358-5
NOVO GLAVO šivalnega stroja in sadike belega jasmina prodam. Naslov v ogl. oddelku. 13357-5
POHIŠTVO, staro, prodam. Ogled od 8 do 11. Pišlar, Tržaška cesta 19-I, levo. 13417-5
NOV STENSKI TELEFONSKI APARAT prodam za 3000 din. Naslov v oglasnem oddelku. 13415-5
DIVAN rabljen, z žimo polnjen, prodam. Večna pot 1, vis. pritl. 13318-5
RABLJENO POHIŠTVO prodam. — Macuh, Društvena ulica 12. 13320-5
GLOBOK OTROŠKI VOZIČEK, skoraj nov, prodam. Naslov v oglasnem oddelku. 13282-5
ŽENSKO KOLO, brezhibno, prodam. — Rožna dolina, C. IX, št. 25. 13116-5
JEDILNI SERVIS za šest oseb, kompleten, prodam. Naslov v oglasnem oddelku. 13287-5
DVA PARA MOŠKIH ČEVLJEV št. 41 in 43 prodam. Naslov v oglasnem oddelku. 13286-5
ZLATO za zobe prodam. Ponudbe na ogl. odd. pod 22 karatno. 13314-5
2 m ROZA ŠANTUNG SVILE, prodam. Naslov v ogl. odd. 13292-5
DEŠKO KOLO za starost 8—15 let — zelo dobro ohranjeno, prodam. Naslov v ogl. odd. 13296-5
ŽENSKO KOLO »Peugeot«, zelo lepo, model malo rabljen, prodam. Naslov v ogl. odd. 13295-5
MOŠKO KOLO Dürkopp, skoraj novo z lučjo in dinamom prodam. Naslov v ogl. odd. 13297-5
3 OMARE, 2 postelji (les), 1 skrinja vse staro, prodam. Naslov v oglas. oddelku. 13299-5
DVE DOBRI BRITVI prodam ali zamenjam za uro budilko. Naslov v ogl. odd. 13309-5
ŠIVALNI STROJ z dolgim čolničkom prodam. Naslov v ogl. odd. 12969-5
RADIO 5+1, dobro ohranjen, prodam. Ogled vsaki dan do nedelje od 16. ure dalje. Dolenjska c. 94A. 13392-5
MOŠKO KOLO, zelo dobro ohranjeno, prodam. Ogled pri vratarju kliničnih bolnišnic za Ljubljanico. 13390-5
KOZLIČKA za zakol in fino britev, prodam. Ogled od 8. ure do 14. ure, Naslov o ogl. odd. 13324-5
RABLJENO ŽENSKO KOLO, nove gume, prodam. Groharjeva 26-I. 13350-5
3.50 kg PRAVE KAVE, prodam. Naslov v ogl. odd. 13349-5
BEL PLATNEN oltarni prt, 3x1.20, ročno delo in novo nadposteljno sliko prodam. Naslov v oglasnem oddelku. 13348-5
KRASNO PUNČKO — lutko, prodam. Bogišičeva 4-II. 13303-5
SIVO MOŠKO OBLEKO prodam. — Vprašati 14. t. m. od 8. do 14. ure. Naslov v ogl. odd. 13347-5
2¼ m BLAGA, dvojne širine, primerno za žensko jopico, prodam. Naslov v ogl. odd. 13306-5
ŽENSKE SANDALE št. 36, kostim, jopo in kompletno novo šestilo prodam. Naslov: Kocjančič, Vošnjakova štev. 4-IV. 13336-5
NOV TREBUŠNI PAS, otroške čevlje in oblekce ter moško delovno obleko prodam. Naslov v oglasnem oddelek. 13339-5
RADIO »Horniphon«, pokvarjen, za predelavo, prodam. Naslov v oglas. oddelku. 13338-5
GLOBOK OTROŠKI voziček, nov, prodam. Ogled vsak dan od 10. ure dalje. Jurčkova pot 111-a, ob Ižanski cesti. 13341-5
GLOBOK TAPECIRAN svetlosiv skoraj nov otroški voziček — ugodno prodam. Tyrševa 87-I, Rainer Bruno. Ogled od 15. do 17. ure. 13340-5
DVE PREŠITI ODEJI prodam. Naslov v ogl. odd. 13327-5
RADIO ŽARNICI AZ 1 in ECH 11 s 100% vrednostjo in novo dinamo svetilko za kolo prodam. Ponudbe z navedbo cene na ogl. oddelek pod Žarnice-dinamo. 13330-5
SIVE SEMIŠ čevlje št. 37 s polno peto prodam. Naslov v ogl. odd. 13329-5
SPOMLADANSKI ŽENSKI kostim sive barve za srednjo postavo, predvojno blago, prodam. 13333-5
DVE DOZI UNRA KAVE in višinomer za hribolazca ali za letala prodam. Poljanska 39, Kovač. 13332-5
NOVO PREPROGO 3x1.80 m prodam. Naslov: Belokranjska 10-I, desno. — Ogled od 8 do 10 dop. 13129-5
PLETILNI STROJ Wanderer št. 8/40, kompleten, prodam. — Naslov v podružnici SP Maribor. 13379-5
RADIO BLAUPUNKT, šestcevni, zamenjam za šivalni stroj, pogrezljiv z okroglim čolničkom, ali prodam. Ponudbe pod »35« na podružnico SP Maribor. 13380-5
ŠPORTNI VOZIČEK, dobro ohranjen, prodam. — Lepodvorska številka 33, Šiška. 13387-5
DALIJE (georgine), veliko- in malocvetne v bogati izbiri, sortirane po 15 do 30 din. mešane po 10 do 15 din odda ali razpošilja po povzetju — Vrtnarstvo mestnega podjetja Žale (Pogrebni zavod) — Ljubljana, Med hmeljniki. 13410-5
KOZO MLEKARICO prodam. Jurčkova pot 67, ob Ižanski cesti. Ogled od 15 dalje. 13412-5
STENSKO URO prodam. Ogled dopoldne. Naslov v ogl. odd. 13394-5
SVILENO HALJO za vitko postavo — prodam. Naslov v ogl. odd. 13393-5
GLOBOK OTROŠKI VOZIČEK prodam. Nunska 3. 13396-5
TRICIKELJ, močan, mrežasta železna vrata 6 m 2x1, dve napisni železni tabli 70x30, 1.20x40, ter gumirano blago za moški dežni plašč prodam. Tyrševa cesta 14, dvorišče, levo, vrata 5. 13400-5
SPALNI DIVAN s žimnato žimnico, dobro ohranjen, prodam. Naslov v podružnici SP Kranj. 13435-5
OTROŠKI ŠPORTNI VOZIČEK, dobro ohranjen, s posebno prevleko, prodam. Kolarič, Pribinova 6. 13408-5
ROČNI VOZIČEK, dirco, mizarsko mizo, dva vinska soda 100 in 150 l, dve hrastovi omari prodam Marija Pišler, Vrhnika. 13267-5
MANLICHER-Schönauer PUŠKO kal. 8-60, pripravljeno za daljnogled, z 11 Magnum patroni, prodam. Zglasiti se od 12 do 15. Domobranska cesta 17-I. 13268-5
5 m BLAGA za kavo, posteljo z mrežo in posteljno omarico prodam. Dvořakova 3, pri hišniku. 13273-5
NEMŠKO ZDRAVNIŠKO KNJIGO: Die Aerztin im Hause, zdravniški toplomer ter dva zvočnika za mali ljudski sprejemnik, nemški, prodam. Tržaška cesta 95. 13276-5
JEDILNICO iz masivnega hrasta (primerno tudi za boljše gostinstvo) s spalnim divanom, pisalnikom, polico, stensko uro in fotelji prodam. Tudi posamezno naprodaj. Ogled med 13. in 15. uro na Kongresnem trgu št. 14/II, levo. 13252-5
DOBER 5CEVNI RADIO in moško kolo prodam. Naslov v ogl. oddelku. 13257-5
TENIS REKET prodam. Naslov v oglas oddelku. 13258-5
NAMIZNI TELEFON prodam. Naslov v oglas. oddelku. 13259-5
KOTEL ZA ŽGANJEKUHO, 180 l, prodam Naslov v oglasnem oddelku. 13262-5
MOŠKO PIDŽAMO, popolnoma novo ter nekaj metrov šifona prodam. Naslov v oglas. oddelku. 13263-5
MOŠKO KOLO, odlično ohranjeno, ugodno prodam. Ogled od 15. ure dalje. — Naslov v oglas. oddelku. 13228-5
SOBNO KREDENCO in mizo, dobro ohranjeno, prodam. — Ogled v Celju, Ipavčeva št. 4, pritličje, od 18 do 18. ure. 13156-5
ČRNI ŽENSKI SPOMLADANSKI PLAŠČ za srednjo postavo, prodam. Naslov v oglas. oddelku. 13249-5
VIOLINO takoj prodam. Ogled v Ljubljani, Pražakova ulica št. 10, I. nadstropje, levo. 13103-5
ŽELEZNE SODE, dobro ohranjene, ca 200 lit., večjo količino, proda Trgovsko podjetje »Narodni Magazin« — Ljubljana, Celovška c. 50. 13231-5
INVALIDSKO PODJETJE KOMISIJA, Ljubljana, Stari trg 4, ima v komisijski prodaji razne tehnične oblačiline in druge predmete, kakor tudi pohištvo. Poslužujte se pri nakupu naše organizacije. 12195-5
KUHINJSKO OPRAVO, belo birmansko obleko in moško žepno uro prodam. Ogled med 10. in 12. uro pri Adamiču, Lundrova 8, podpritličje. 13250-5
OPRAVA, kmečki slog, javor, naprodaj. Naslov v ogl. odd. 12981-5
»ROLLEIFLEKS« optika 1:4:5 Tesar, s stojalom, filmom, 3 m črnega specialnega platna za avtomobilsko streho, zadnji sedež za motocikel in žaromet ter dobro gumo 600x16 — prodam. Delavnica Aljaževa štev. 8, Šiška. 13077-5
PRODAM velik voz suhega bukovega ŽAGANJA in manjšo stoječo blagajno. Delavnica, Aljaževa štev. 8 — Šiška. 13078-5
NOV ELEKTRIČNI LIKALNIK prodam, Gledališka 12-IV. 13384-5

KUPIM

SLOVENSKO-ANGLEŠKI SLOVAR — kupim. — Ponudbe pod »Slovar« na oglasni oddelek. -6
OGLEDALO kupi Kos, Bohoričeva ulica št. 5. 13254-6
PROTEUS, I. letnik, kupim. Naslov v oglas. oddelku. 13264-6
ZNAMKE, kompletne in nekompletne zbirke in posamezne serije, kupim. Ponudbe z opisom pod Znamke na oglasni oddelek. 13219-6
KUPIMO MOTOR, brezhiben, z dobrimi gumami do 250 ccm ali osebni avtomobil, lahko je tudi poltovorni do 1 tone nosilnosti. — Plačamo v gotovem ali damo za protivrednost zidno opeko. Ponudbe poslati na Okrajne opekarne Dolnja Lendava. 13167-6
KOMPLETNO slovensko narodno nošo, kupim. Ponudbe pod Narodna noša na Jugoreklam, Ljubljana — Tyrševa 11. 13140-6
KUPIM večje število spiralnih SVEDROV za železo od 2- do 8 mm, kakor tudi navojne svedre in čeljusti manjše dimenzije. Delavnica, Aljaževa 8, Šiška. 13079-6
RADIJSKI APARAT, kakršen koli, tudi baterijski, kupim. Naslov v ogl. oddelku. 13130-6
KUPIM do 40 AŽ rabljenih panjev, po možnosti z izdelanimi satniki ali praznimi. Ponudbe takoj na Čebelarsko zadrugo Ljubljana. 13235-6
UNNRA kartone meni št. 1 do 5, čiste, nepoškodovane, kupujemo vsako količino. Ponudite ali pošljite takoj na naslov: Preduzeće za izradu kožne galanterije »29 Novembar, Beograd, Maršala Tita ulica 10 12883-6
RADIO, kvaliteten aparat, magično oko, kupim. Ponudbe pod Ljubljana-Litija na ogl. oddelek. 12347-6
INVALIDSKO PODJETJE KOMISIJA, Ljubljana, Stari trg 4, sprejema v komisijsko prodajo razno pohištvo in vsakovrstne dobre ohranjene predmete. 12194-6
VZMETI za dve postelji kupim ali dam v zamenjavo žganje in vino. Ponudbe pod Vzmeti na ogl. odd. 13382-6
1kg PRAVE KAVE kupim. Kogovšek, Glince, Svetogorska 8. 13369-6
ZAPESTNO URO, moško, dobro idočo, kupim. Ponudbe na: Hribar, Kolodvorska 28-I. 13397-6
MOŠKO ZAPESTNO URO, dobro ohranjeno, kupim do 7000 din. Vladimir Pečnik, Kranj, Stražišče 86. 13434-6
OTROŠKI VOZIČEK, globok ali športni, dobro ohranjen, kupim. Naslov v podružnici SP Kranj. 13436-6
3 m SVILENE PODLOGE, temnorjave ali sive, kupim. Plačam lahko tudi v živilih ali z vinom. Ponudbe pod Svilena podloga na ogl. odd. 13365-6
GLOBOK OTROŠKI VOZIČEK, dobro ohranjen, kupim. Plačam deloma s krompirjem in fižolom. Ponudbe na naslov: Kovač, Poljanska cesta 13, I. nadstropje, desno. 13269-6
OTROŠKI ŠPORTNI ali globok VOZIČEK nujno kupim. Turk, Hranilniška 4. 13275-6
RADIO ŽARNICO CY 2 kupim takoj. Naslov v oglasnem oddelku. 13277-6
PISALNI STROJ, dobro ohranjen, kupim, K. Z., Zgornje Gorje pri Bledu, Gorenjsko. 13352-6
ZA ZÜNDAPP 200 ccm, starejšega tipa kupim menjalnik brzin. Ponudbe pod Nujno na ogl. odd. 13302-6
PEDIKURO, večjo, kompletno, kupim. Ponudbe pod Pedikura na podružnico SP Jesenice. 13378-6
TRODELNO OMARO, novo ali malo rabljeno, kupim. — Kokalj Bernard, Trbovlje I, Retje 7. 13372-6
ZLATO za zobe kupim. Macri Marija, Sv. Urh 2, Trbovlje. 13371-6
DEBELE GUME za otroški voziček — kupim. Lahko samo dve dobro ohranjeni. Naslov v ogl. oddelku. 13361-6
¾ VIOLINO, dobro ohranjeno, kupim. Silvester, Ljubljana — Polje štev. 113. 13319-6
MOTOR brez ogrodja novejši tip — 250 ccm, kupim takoj; kot invalid ga potrebujem nujno. — Vehar Ludvik, Notranje gorice 40 pri Ljub. 13322-6
KNJIGO »Mati in dete« kupim. Naslov v oglasnem oddelku. 13284-6
USMERJEVALKO »Telefunken« 1054, AZ 1, AZ 11, Philips 506 ali Tungsram 495, kupim. Gole Jože, tovarna »Izolit«, Radeče pri Zidanem mostu. 13291-6
ŽENSKE ČEVLJE št. 37, dobro ohranjene, kupim. Savlje 18, Zaletel Minka. 13315-6
BEL PAJČOLAN za nevesto kupim takoj. Ponudbe pod Nujno na oglasni oddelek. 13325-6
KAVČ ali samsko sobo kupim. Pismene ponudbe pod Dobro ohranjeno na ogl. odd. 13343-6
RADIO, 4 cevni ali večji, dobro ohranjen, kupim. Pismene ponudbe pod Telefunken na ogl. odd. 13342-6

ZAMENJAM

KROŽNO ŽAGO zamenjam za šunko. — Ponudbe oglas. oddelku pod značko »Pomlad«. 13253-7
LEPO HALJO za morje, kupim ali zamenjam za živila. Ponudbe na oglasni oddelek pod »Halja«. 13255-7
KRASNE NOVE ČEVLJE št. 39, siv semiš, zamenjam za št. 38 v isti barvi. Naslov v oglas. oddelku. 13256-7
KORUZNE IZDELKE zamenjam za domač krompir. Vprašati: Mirje štev. 11, desno. 13260-7
SVETLI KOKS zamenjam za kvalitetni premog. Vprašati popoldne. Telefon št. 2773. 13265-7
1 kg MASTI dam tistemu, ki mi odstopi toplomer. Ogled samo dopoldne Naslov v oglas. oddelku. 13247-7
FIAT TOPOLINO motor, skoraj kompleten z brušenimi cilindri in novimi bati, zamenjam takoj za motor od Fiat 1100, lahko razdrt ali za posamezne nadomestne dele. Naslov v oglasnem oddelku. 13190-7
ZAMENJAM 100 kg KROMPIRJA za protivrednost. — Naslov v oglasnem oddelku. 13401-7
KORUZNE IZDELKE in otrobe zamenjam za suho meso ali perutnino. — Naslov v ogl. oddelku. 13402-7
DOMAČO MAST zamenjam za surovo ali kuhano maslo. Naslov v oglasnem oddelku. 13385-7
MAST, sladkor dam za sivo gladko blago za hlače. Naslov v oglasnem oddelku. 13386-7
KORUZNE IZDELKE zamenjam za jajčka. Lepodvorska 33, Šiška, zvonite dvakrat. 13388-7
ZAMENJAM ŠUNKO za odejo. Naslov v oglasnem oddelku. 13411-7
ZAMENJAM MOTOR NSU 500 ccm, dobro ohranjen, pripraven za prikolico, za lažjega od 200 do 350 ccm. Naslov v oglasnem oddelku. 13414-7
KROMPIR dam v zameno za linolej tekač, lahko že nekoliko rabljen, ali uro budilko. Ponudbe pod April na oglasni oddelek. 13395-7
DOMAČE KRANJSKE KLOBASE in nekaj prave kave dam za globok otroški voziček. Naslov v podružnici SP Kranj. 13432-7
NOVE BOKS ŠKORNJE št. 43, črne, zamenjam za enake št. 44. Naslov v podružnici SP Kranj. 13438-7
KOZLIČKA zamenjam za enotno ali koruzno moko. Naslov v podružnici SP Kranj. 13439-7
NOV GUMIRANI DEŽNI PLAŠČ zamenjam za 2 m2 bakrene pločevine 1 mm debeline. Razliko doplačam. — Naslov v podružnici Slov. poročevalca Kranj. 13440-7
PREDVOJNO BLAGO in dežni plašč zamenjam za brezhibno moško kolo. Razliko doplačam. Naslov v podružnici SP Kranj. 13441-7
ČOKOLADO zamenjam za otroške čevlej št. 30. Naslov v ogl. odd. 13406-7
ZA ŠPORTNI VOZIČEK dam krompir ali kupim. Ponudbe pod Športni voziček na ogl. odd. 13271-7
NOV APARAT češke znamke za izdelavo in povečavanje slik (fotografij) na 120 voltov zamenjam za dobro ohranjen radio. Naslov v oglasnem oddelku. 13362-7
NOVO ŽENSKO KOLO zamenjam za radijski aparat, ostalo po dogovoru. Primskovo 83, Kranj. 13403-7
KORUZO zamenjam za krompir. Naslov v podružnici SP Celje. 13370-7
SLADKOR zamenjam za dobre moške dokolenke. Ponudbe pod Več parov na podružnico SP Kranj. 13422-7
MOŠKO KOLO, dobro ohranjeno, zamenjam za žensko kolo. Naslov v podružnici SP Kranj. 13427-7
KROMPIR in pravo kavo — zamenjam za 12 kg žičnikov 70—80 mm. Vrbek Jože, Hraše pri Smledniku. 13431-7
ŽIMO za podlogo zamenjam za dva metra žimnatega platna oziroma jo prodam. Naslov v ogl. odd. 13301-7
SEMENSKI krompir, bel, dam proti vrnitvi v jeseni. Naslov v oglasnem oddelku. 13321-7
PISALNI STROJ Torpedo, brezhiben, prenosljiv, normalna pisava — zamenjam s podobnim z najmanjšo pisavo. Naslov v ogl. odd. 12802-7
ŠIVALNI STROJ zamenjam za motorno kolo 125 do 200 ccm. Naslov v oglasnem oddelku. 13283-7
FINO PREDVOJNO BLAGO za obleko v ciklamen barvi zamenjam za enako sivo. Naslov v ogl. odd. 13290-7
MILO zamenjam za neylon nogavice. Naslov v ogl. odd. 13293-7
CEKAS ŽICO za električni kuhalnik ali likalnik zamenjam za sladkor. — Naslov v ogl. odd. 13294-7
POSNEMALNIK zamenjam za soliden radio. Ponudbe z znamko in opisom na oglasni odd. pod Posnemalnik-radio. 13300-7
ZAMENJAM za št. 41½ ali 42, ali pa prodam rjave moške semiš čevlje — predvojne, št. 40½. Ogled samo dopoldne. Naslov v ogl. odd. 13308-7
MOŠKE modre semiš čevlje št. 44 zamenjam za sladkor. Naslov v oglas. oddelku. 13311-7
ZAMENJAM za 1 kubični meter smrekovih desk, kuhinjsko opravo s trodelno gredenco, še ne pleskano. — Ostalo po dogovoru. Ambrož, Vič, Cesta na Brdo št. 2. 13312-7
MLEKO v prahu zamenjam za olje ali sladkor. Naslov v ogl. odd. 13316-7
7 m BELE ČISTE SVILE zamenjam za isto količino svetlo modre ali drugačne barve ali muslinar za perilo. Naslov v ogl. odd. 13317-7
MAST in šunko zamenjam za lužni kamen. Ponudbe na ogl. oddelek pod Mast in šunka. 13305-7
KRAVO zamenjam za dobro ohranjeno moško ali žensko kolo. Krava je po teličku dobra mlekarica. Naslov v ogl. odd. 13326-7
ŽENSKO KOLO, dobro ohranjeno, zamenjam za radio 4+1. Naslov v ogl. oddelku. 13328-7
SLADKOR zamenjam za živila, žepno uro primerno za darila, veliko skledo, 20 l emajliran lonec in usnjeno podlogo za čevlje zamenjam za belo moko, mast ali kuhano maslo, delno tudi v denarju. Naslov v oglasnem oddelku. 13334-7

NEPREMIČNINE

VISOKOPRITLIČNO HIŠO z dobro urejenim vrtom — prodam ali zamenjam. Naslov v podružnici Slov. poročevalca Kranj. 13437-8

SOBE — STANOVANJA

VISOKOŠOLEC nujno išče opremljeno sobo. Perilo ima in plača dobro. Ponudbe oglasnemu oddelku pod značko »Nujno«. 13261-10
INŽENIR išče opremljeno sobo. Ignjatov, Kongresni trg 13. 13125-10
KOT SOSTANOVALKO — sprejmem upokojenko ali starejšo, tudi mlajšo osebo za delno pomoč in družbo starejši osebi proti hrani in plači. Poizvedbe dnevno od 16 dalje. Naslov v ogl. oddelku. 13035-10
PRAZNO SOBO, krasno, veliko in sončno, s posebnim vhodom in souporabo kopalnice, v najožjem centru zamenjam za enosobno stanovanje na Mirju ali kjer koli. — Ponudbe pod Center I na ogl. odd. 13383-10
SOBO išče 18 letno dekle; pomagala bi tudi v gospodinjstvu. Galič, Černetova 13, pri Dežmanu. 13409-10
ŠTUDENT-ŠPORTNIK išče čedno sobo v bližini Ilirije ali v centru, precej odsoten. Ponudbe pod Premija na oglasni oddelek. 13413-10
URADNICA išče sobico za takoj ali za 1. maj. Ponudbe pod Mirna III na oglasni oddelek. 13270-10
OPREMLJENO SOBO iščem. Posteljnina lastna, ves dan v službi. Ponudbe pod Čimprej na oglasni oddelek SP. 13123-10
SOBO oddam mirnemu dijaku. Naslov v podružnici SP Kranj. 13423-10
ENOSOBNO STANOVANJE v Kranju zamenjam za enako v Ljubljani ali bližnji okolici. Ponudbe pod Čistoča na podružnico SP Kranj. 13430-10
ŠTUDENTKA ekonomije išče snažno SOBICO. Naslov v ogl. odd. 13288-10
SOBO išče študent — Gorenjec, kjer koli v mestu, opremljeno ali neopremljeno v bližnji bodočnosti, ker je brez stanovanja. Naslov v oglasnem oddelku. 13281-10
OPREMLJENO ali prazno sobo oziroma kabinet, po možnosti s posebnim vhodom, iščem nujno. Čez dan po večini odsoten. Ponudbe ogl. odd. pod Zadovoljnost. 13298-10
SAMSKI FANT išče sobo pri kaki starejši ženski ali pri manjši družini, po možnosti tudi samo sobo, stalno na terenu. Klobučar Franc, hotel Union, Ljubljana. 13389-10
SOBO v centru ali bližini iščem za takoj, sem ves dan odsoten, imam svoje perilo in posteljnino. Naslov v ogl. odd. 13391-10
ENOSOBNO SONČNO stanovanje v centru mesta zamenjam za enosobno s kabinetom ali dvosobno stanovanje. Pismene ponudbe pod Sončno na ogl. odd. 13344-10
TRISOBNO komfortno stanovanje v bližini Sv. Krištofa zamenjam za dvosobno v centru ali bližini. Ponudbe pod Krištof na oglasni oddelek. 13345-10
SOBO iščem. V prostem času bi pomagala. Naslov v ogl. odd. 13335-10

RAZNO

POZIVAM OSEBO, ki mi je 11. t. m. odpeljala psa ptičarja in bila opazovana, da ga takoj vrne oziroma izpusti, da ne bo imela posledic 13248-14
IZGUBIL SEM TABLICO MOTORJA št. 01004 v nedeljo 10. t. m. od Pirnič do Vižmarij. — Najditelja prosim da jo proti nagradi vrne na naslov: Jenko, Zg. Pirniče 37. Medvode. 13245-14
IZGUBILA SEM poročni prstan od Prešernove ulice do stolnice. Najditelja prosim, da ga odda v oglasnem oddelku. 13381-14
DNE 4. t. m. je bil odpeljan pes, nizek, bel, kosmat, z rjavim smrčkom in ušesi. Kdor kaj ve o njem, naj proti nagradi sporoči družini Tavčar, Škofja Loka, Poljanska cesta 12. 13433-14
NALIVNO PERO z napisom Jagodič Vida naj prosim vrne pošten najditelj proti nagradi v Kržičevo številka 6-II. 13337-14
RDEČO LISTNICO sem izgubil v nedeljo v Iškem Vintgarju ali na poti do Iga. Pošten najditelj naj vrne dokumente na naslov v dokumentih, denar naj si pa obdrži — za nagrado. 13421-14
IZGUBLJENA je bila šoferska izkaznica s tremi taloni na ime Hrast Mirko, Tržič, Ljubljanska cesta 22a. Poštenega najditelja prosim, da jo proti nagradi vrne na navedeni naslov. 13425-14
IZGUBLJENA je bila v nedeljo 10. t. m. rjava ženska rokavica na Jesenicah. Najditelja prosim da jo proti nagradi odda v podružnici SP na Jesenicah. 13374-14
IZGUBILA SEM 30. marca zlato zapestno uro z rdečim jermenom od Nunske, po Bleiweisovi, Cankarjevi do kina Moskva. Ker sem uboga, je edina moja vrednost in prosim poštenega najditelja, da jo vrne. Veršec Nežika, Nunska 8. 13272-14
V PONEDELJEK 11. t. m. sem dopoldne okrog 11 pozabila v lekarni pri kavarni »Evropa« denarnico. — Poštenega najditelja prosim, da mi proti nagradi vrne na naslov: Dušica Marn, Zrinjskega c. 8-II. 13289-14
V TOREK sem na cesti Krnica-Gorje-Bled-Lesce-Begunje-Žapuže izgubil žepno uro. Poštnega najditelja prosim, da mi proti nagradi vrne ali sporoči na naslov Kocjančič, Krnica št. 50, Gorje. 13323-14
IZGUBIL SEM aktovko dne 12 aprila na dvorišču kolodvorske pošte, vogal perona. Proti primerni nagradi vrniti pri vratarju poštne direkcije — Sv. Jakoba trg. 13313-14
PSIČKO-FOX se je zgubila v soboto. Kam se je zatekla — sporočite v Državni založbi Slovenije — oddelek za inozemske knjige, Kongresni trg. 13346-14
ČRNO USNJENO in rjavo svileno rokavico sem izgubila od Tobačne tovarne do Drame. Pošten najditelj naj ju odda proti nagradi pri vratarju Drame. 13307-14
POŠTENEGA NAJDITELJA izgubljene železne VINTE od Cinkarne do Ostrožnega mosta prosim, da jo vrne proti nagradi — Močniku Andreju, Šmarjeta pošta Celje. 13369-14
NOŽ servisa Berndorf je bil izgubljen 11. t. m. Prosim vrniti: Sadar, Oražnova 3. 13331-14

✝ Zapustil nas je v cvetu življenja naš dobri mož in skrbni oče

FRANC LENČEK

železničar

Pogreb dragega pokojnika bo v petek ob 14 iz kapelice sv. Antona.

Žalujoča žena Štefka in sinova Franci in Marjan.

✝ Umrl nam je naš oče

JANEZ PLANINC

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v četrtek 14. t. m. ob 16.30.

Žalujoča rodbina Mozel in ostalo sorodstvo.

✝ Zapustila nas je naša dobra mama

MARIJA ZUPANČIČ roj. Gašperšič

Pogreb drage pokojnice bo v četrtek 14. aprila popoldne iz hiše žalosti, Zagradišče štev. 4, na pokopališče v Sostro.

Zagradišče, 13. aprila 1949.

Žalujoči sinovi, in ostalo sorodstvo.

✝ Umrla je naša ljuba sestra

FRANČIŠKA JAN roj. Pribožič

vdova

Pogreb bo v petek ob pol 3 iz kapele sv. Krištofa na Žalah.

Ljubljana, Rajhenburg, Hamburg, Mörs, dne 13. aprila 1949.

Žalujoče sestre in nečakinje.

✝ V 86. letu starosti nas je za vedno zapustil naš dragi oče

JOŽE ZIDARIČ

bivši kovaški mojster, gostilničar in posestnik v Središču ob Dravi.

Preminuli bo pripeljan iz Ormoža v Središče, kjer bo pogreb v petek dne 15. aprila ob 9 iz župniške cerkve na domače pokopališče.

Ormož, Čakovec, Zagreb, 13. IV. 1949.

Žalujoči sinovi: Franček, Gustelj, Joško.

✝ Zapustil nas je naš nepozabni mož, oče, stari oče, stric in brat

ALBIN PLEVNIK

posestnik

Pogreb dragega pokojnika bo dne 14. aprila ob 16 izpred hiše žalosti v Spodnjem Kašlju št. 8 na pokopališče v Polje.

Spodnji Kašelj, Zalog, Cleveland, dne 13. aprila 1949.

Žalujoči: žena Ivanka, hčerki Albina in Olga z družino ter ostalo sorodstvo

---

Umrla je moja draga žena in skrbna mamica

VIDA SVETIC roj. Kodran

Pogreb drage pokojnice bo v petek 15. aprila 1949 iz kapelice sv. Frančiška ob 15.30.

Ljubljana, 13 aprila 1949.

Svetic Baldi, mož; Tomažek, sin in družine: Kodran, Svetic, Dev, Guček in Zupan.

Umrl je naš ljubi sin, mož, oče, stric in svak

JOŽE TROGER

poslovodja MLO poslovalnice »Usnje« v Celju

Pogreb dragega pokojnika bo v četrtek dne 14. t. m. ob 10 dopoldne v Mozirju.

Mozirje, Celje, 12 aprila 1949.

Žalujoče družine: Troger, Faganeli in Jurič.

✝ V 90. letu je umrl naš dobri mož in oče

IVAN MAJDIČ

poštni poduradnik v pokoju

Pogreb bo v petek 15. t. m. ob pol 17 iz hiše žalosti, Rožna dolina, Cesta VII št. 6, na viško pokopališče

Ljubljana, 13 aprila 1949.

Žalujoči: Ana, žena; hčerke ter ostalo sorodstvo

Urejuje uredniški odbor, Ljubljana, Knafljeva ulica štev. 5/II. — Telefon uredništva in uprave štev. 35-22 do 35-26, telefon uprave za ljubljanske naročnike štev. 38-23. — Tiskarna »Slovenskega poročevalca« — Odgovorni urednik Cene Kranjc